

I

(Retsakter, hvis offentliggørelse er obligatorisk)

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING (EF) Nr. 883/2004**af 29. april 2004****om koordinering af de sociale sikringsordninger****(Tekst af relevans for EØS og for Schweiz)**

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR—

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 42 og 308,

under henvisning til forslag fra Kommissionen forelagt efter høring af arbejdsmarkedets parter og Den Administrative Kommission for Vandrende Arbejdstageres Sociale Sikring,¹

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg,²

efter proceduren i traktatens artikel 251³, og

ud fra følgende betragtninger:

---

¹ EFT C 38 af 12.2.1999, s. 10 og EUT C .....

² EFT C 75 af 15.3.2000, s. 29.

³ Europa-Parlamentets udtalelse af 3.9.2003 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Rådets fælles holdning af 26.1.2004 (EUT C 79 E af 30.3.2004, s. 15) og Europa-Parlamentets holdning af 20.4.2004 (endnu ikke offentliggjort i EUT). Rådets afgørelse af 26.4.2004.

-
- (1) Reglerne om koordinering af de enkelte medlemsstaters sociale sikringsordninger indgår som led i den frie bevægelighed for personer og bør således bidrage til en forbedring af arbejdstagernes levestandard og beskæftigelsesvilkår.
  - (2) Traktatens artikel 308 er eneste hjemmel til at træffe passende foranstaltninger på området social sikring af personer, der ikke er arbejdstagere.
  - (3) Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet¹ er talrige gange blevet ændret og ajourført for at tage hensyn ikke kun til udviklingen på fællesskabsplan, herunder Domstolens domme, men også til lovændringer i de enkelte medlemsstater. Disse faktorer har været med til at gøre Fællesskabets regler om koordinering omfattende og komplicerede. For at virkeliggøre den frie bevægelighed for personer er det derfor af afgørende betydning at erstatte og samtidig ajourføre og forenkle disse regler.
  - (4) Det er nødvendigt at respektere de karakteristiske træk ved national lovgivning om social sikring og kun udarbejde en koordineringsordning.
  - (5) Koordineringsreglerne skal sikre, at der inden for Fællesskabet sker ligebehandling af samtlige berørte personer efter de forskellige nationale lovgivninger.

---

¹ EFT L 149 af 5.7.1971, s. 2. Senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1386/2001 (EFT L 187 af 10.7.2001, s. 1).

-
- (6) Den snævre sammenhæng mellem lovgivningen om social sikring og de aftalebestemmelser, som supplerer eller træder i stedet for denne lovgivning, og som ved en offentlig myndigheds afgørelse er tillagt almindelig retsvirkning eller har fået deres gyldighedsområde udvidet, taler for en tilsvarende beskyttelse for så vidt angår anvendelsen af de pågældende bestemmelser som den, der gives ved denne forordning. Som et første skridt vil der kunne foretages en evaluering af erfaringerne i de medlemsstater, der har meddelt, at de har sådanne ordninger.
  - (7) På grund af store forskelle mellem de nationale lovgivninger med hensyn til hvilke personer, der er omfattet, må det foretrækkes at lægge det princip til grund, at forordningen finder anvendelse på personer, der er statsborgere i en medlemsstat, samt på statsløse og flygtninge bosat på en medlemsstats område, som er eller har været omfattet af lovgivningen om social sikring i en eller flere medlemsstater, samt på disses familiemedlemmer og efterladte.
  - (8) Det generelle princip om ligebehandling er især vigtigt for arbejdstagere, der ikke har bopæl i den medlemsstat, de er beskæftiget i, herunder grænsearbejdere.
  - (9) Domstolen har ved flere lejligheder taget stilling til muligheden for ligestilling af ydelser, indtægter og faktiske forhold; dette princip bør fastslås og udformes under hensyntagen til indholdet og ånden i Domstolens afgørelser.

-
- (10) Princippet om, at visse forhold eller begivenheder, der er opstået på en anden medlemsstats område, skal behandles, som om de var indtrådt på den medlemsstats område, hvis lovgivning finder anvendelse, bør dog ikke påvirke princippet om sammenlægning af forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig erhvervsvirksomhed, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, med perioder, som er tilbagelagt efter den kompetente medlemsstats lovgivning. Perioder, der er fuldført efter en anden medlemsstats lovgivning, bør derfor kun tages i betragtning ved anvendelse af princippet om sammenlægning af perioder.
- (11) Ligestilling af forhold eller begivenheder, der er opstået i en medlemsstat, kan på ingen måde bevirke, at en anden medlemsstat bliver kompetent, eller at dens lovgivning finder anvendelse.
- (12) I lyset af proportionalitetsprincippet bør det påses, at princippet om ligestilling af forhold eller begivenheder ikke fører til objektivt urimelige resultater eller til kumulation af ydelser af samme art for samme periode.
- (13) Koordineringsreglerne skal gøre det muligt for personer, som flytter inden for Fællesskabet, samt deres familiemedlemmer og efterladte, at bevare de rettigheder og fordele, som de har erhvervet, eller som er under optjening.
- (14) Disse mål skal især nås ved at sammenlægge alle de perioder, der efter de forskellige nationale lovgivninger tages i betragtning med henblik på erhvervelse og bevarelse af ret til ydelser, samt ydelseberegning, og ved at tilkende ydelser til de forskellige kategorier af personer, der er omfattet af denne forordning.

- (15) Personer, der flytter inden for Fællesskabet, bør kun være omfattet af den sociale sikringsordning i én enkelt medlemsstat, således at samtidig anvendelse af flere nationale lovgivninger og de vanskeligheder, som kan opstå som følge heraf, undgås.
- (16) Inden for Fællesskabet er det i princippet ikke berettiget at gøre retten til sociale sikringsydelser betinget af den berørte persons bopælssted; i særlige tilfælde, navnlig hvad angår særlige ydelser, som er knyttet til den pågældendes økonomiske og sociale baggrund, kan bopælsstedet dog tages i betragtning.
- (17) For i videst muligt omfang at sikre ligebehandling af alle personer, som er beskæftiget på en medlemsstats område, er det hensigtsmæssigt som hovedregel at fastsætte, at den lovgivning, der skal finde anvendelse, er lovgivningen i den medlemsstat, på hvis område den berørte person udøver sin lønede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed.
- (18) Der bør fastsættes undtagelser fra denne hovedregel i særlige tilfælde, som kræver et andet anvendelseskriterium.
- (19) I visse tilfælde kan moderen få tilkendt en ydelse ved moderskab, eller faderen kan få tilkendt en dermed ligestillet ydelse ved faderskab, men da ydelsen for faderens vedkommende er forskellig fra forældreydelser og kan sidestilles med ydelser ved moderskab i snæver forstand, fordi den udredes i de første måneder i et nyfødt barns liv, er det hensigtsmæssigt, at ydelser ved moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab reguleres i fællesskab.

-
- (20) I forbindelse med ydelser ved sygdom, ydelser ved moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab bør der opstilles regler til beskyttelse af forsikrede personer og deres familiemedlemmer, som er bosat eller opholder sig i en anden medlemsstat end den kompetente stat.
- (21) Bestemmelserne om ydelser ved sygdom, ydelser ved moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab er blevet udarbejdet på baggrund af Domstolens retspraksis. Der er foretaget en forbedring af bestemmelserne om forudgående tilladelse under hensyntagen til Domstolens afgørelser på området.
- (22) Den særlige situation for pensionsansøgere, pensionsmodtagere samt deres familiemedlemmer gør det nødvendigt at fastsætte bestemmelser om sygeforsikring, der er tilpasset denne situation.
- (23) I betragtning af forskellene mellem de nationale ordninger bør medlemsstaterne så vidt muligt give deres grænsearbejderes familiemedlemmer mulighed for lægebehandling, når grænsearbejderne udøver deres virksomhed i den pågældende medlemsstat.
- (24) Det er nødvendigt at fastsætte særlige bestemmelser for at undgå dobbeltydelser i forbindelse med natural- og kontantydelse i anledning af sygdom, som er af samme karakter som de ydelser, der er omhandlet i Domstolens domme i sag C-215/99, *Jauch*, og C-160/96, *Molenaar*, i det omfang disse ydelser dækker den samme risiko.
- (25) I forbindelse med ydelser i anledning af arbejdsulykker eller erhvervssygdomme er det, for at sikre en beskyttelse, nødvendigt at opstille regler i de tilfælde, hvor en person er bosat eller opholder sig i en anden medlemsstat end den kompetente stat.

-
- (26) Med hensyn til ydelser ved invaliditet er det nødvendigt at udarbejde en koordineringsordning, som tager hensyn til særegenhederne ved de nationale lovgivninger, navnlig hvad angår anerkendelse af invaliditet og invaliditetens forværring.
- (27) Det er nødvendigt at udarbejde en ordning til fastsættelse af ydelser ved alderdom og dødsfald, når den berørte person har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater.
- (28) Det er nødvendigt at fastsætte et pensionsbeløb, som beregnes efter metoden med sammenlægning af perioder og pro rata-beregning, og som er sikret ved fællesskabsretten, når anvendelsen af den nationale lovgivning, herunder bestemmelserne om nedsættelse, midlertidig inddragelse eller bortfald af ydelser, viser sig at være mindre gunstig end den ovennævnte metode.
- (29) For at beskytte vandrende arbejdstagere og deres efterladte mod en alt for streng anvendelse af de nationale bestemmelser om nedsættelse, midlertidig inddragelse eller bortfald af ydelser er det nødvendigt at indsætte bestemmelser, som strengt afgrænser anvendelsen af disse bestemmelser.
- (30) Som Domstolen gang på gang har fastslået, har Rådet ikke kompetence til at vedtage regler, der pålægger begrænsninger ved kumulation af to eller flere pensioner, der er opnået i forskellige medlemsstater, gennem nedsættelse af det pensionsbeløb, der alene er opnået i henhold til den nationale lovgivning.
- (31) Ifølge Domstolen er det den nationale lovgiver, der skal vedtage sådanne regler, idet det er fællesskabslovgiveren, der fastsætter de grænser, inden for hvilke de nationale bestemmelser vedrørende nedsættelse, midlertidig inddragelse eller bortfald skal anvendes.

- (32) For at fremme arbejdstagernes mobilitet bør det navnlig gøres lettere at søge beskæftigelse i de enkelte medlemsstater; det er derfor nødvendigt at tilvejebringe en tættere og mere effektiv koordinering af samtlige medlemsstaters ordninger for arbejdsløshedsforsikring og deres arbejdsformidlinger.
- (33) Denne forordning skal omfatte lovbestemte efterlønsordninger for at sikre ligebehandling og mulighed for eksport af efterlønsydelser samt tilkendelse af familieydelser og sygehjælpsydelser til de pågældende i henhold til denne forordnings bestemmelser; imidlertid bør reglen om sammenlægning af perioder for erhvervelsen af retten til disse ydelser ikke medtages, da der kun findes lovbestemte efterlønsordninger i meget få medlemsstater.
- (34) Der må tages hensyn til, at familieydelser er et meget omfattende begreb og dækker situationer, der kan betegnes som klassiske såvel som andre af mere speciel natur; sidstnævnte er behandlet i Domstolens domme i de forenede sager C-245/94 og C-312/94, Hoever og Zachow og i sag C-275/96, Kuusijärvi, og alle sådanne ydelser skal reguleres.
- (35) For at undgå uberettigede dobbeltydelser bør der fastsættes prioriteringsregler i de tilfælde, hvor der samtidig består ret til familieydelser i henhold til lovgivningen i den kompetente medlemsstat og i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor familiemedlemmerne har bopæl.

-
- (36) Forskud på underholdsbidrag er forskud, som kan kræves tilbagebetalt, og som skal kompensere for en af forældrenes manglende evne til at opfylde sin lovmæssige underholdspligt over for sine egne børn, hvilket er en forpligtelse, der er hjemlet i familieretten. Disse forskud bør derfor ikke betragtes som en direkte ydelse som led i den offentlige støtte til familier. På baggrund af disse særlige forhold bør koordineringsbestemmelserne ikke finde anvendelse på sådanne underholdsbidrag.
- (37) Som Domstolen gentagne gange har udtalt, skal bestemmelser, som afviger fra princippet om, at sociale sikringsydelse kan udføres til et andet land, tolkes snævert. Dette betyder, at de kun kan finde anvendelse for ydelser, som opfylder de nærmere angivne betingelser. Heraf følger, at kapitel 9 i afsnit III i denne forordning kun kan finde anvendelse på ydelser, der både er særlige og ikke-bidragspligtige, og som er opført i bilag X til denne forordning.
- (38) Det er nødvendigt at nedsætte en administrativ kommission bestående af en regeringsrepræsentant for hver medlemsstat, som blandt andet har til opgave at behandle ethvert administrativt spørgsmål eller fortolkningsspørgsmål, der opstår i forbindelse med bestemmelserne i denne forordning, og at fremme samarbejdet mellem medlemsstaterne.
- (39) Det har vist sig, at udviklingen og anvendelsen af databehandlingstjenester ved informationsudveksling gør det nødvendigt at nedsætte et teknisk udvalg under Den Administrative Kommission, som har særlige opgaver på området for databehandling.
- (40) Anvendelsen af databehandlingstjenester ved udveksling af data mellem institutionerne kræver bestemmelser, som sikrer, at dokumenter, der udveksles eller udstedes elektronisk, anerkendes på samme måde som papirdokumenter. Udveksling af oplysninger sker under iagttagelse af fællesskabsbestemmelserne om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling og fri udveksling af personoplysninger.

-
- (41) Det er nødvendigt at fastsætte særlige bestemmelser, som svarer til de karakteristiske træk ved nationale lovgivninger, for at gøre det nemmere at anvende koordineringsreglerne.
- (42) I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet med forudsætningerne for denne forordnings udvidelse til at gælde for alle EU-borgere og for at finde en løsning, som tager hensyn til enhver begrænsning i forbindelse med særlige karakteristika i ordninger, der bygger på bopæl, er det fundet hensigtsmæssigt at medtage en særlig fravigelse i bilag XI - under teksten "DANMARK", der drejer sig om erhvervelse af ret til social pension udelukkende for den nye kategori af ikke-erhvervsaktive, som nu er omfattet af denne forordning, på grund af de særlige træk i den danske ordning og i lyset af, at disse pensioner kan overføres til et andet land efter en bopælsperiode på ti år under den gældende danske lovgivning (pensionsloven).
- (43) I overensstemmelse med ligebehandlingsprincippet er det fundet rimeligt at medtage en særlig fravigelse i bilag XI - under teksten "FINLAND", der begrænses til de nationale pensioner, der er baseret på bopæl, på grund af de særlige træk i den finske socialsikringslovgivning, hvis mål er at sikre, at den nationale pension ikke kan være mindre end den nationale pension, beregnet som om alle forsikringsperioder tilbagelagt i en hvilken som helst medlemsstat var tilbagelagt i Finland.
- (44) Det er nødvendigt at indføre en ny forordning for at ophæve forordning (EØF) nr. 1408/71. Af hensyn til retssikkerheden skal forordning (EØF) nr. 1408/71 imidlertid fortsat være gældende og have retsvirkning i forbindelse med visse EF-retsakter og aftaler, som Fællesskabet har indgået.

(45) Målet for denne forordning, nemlig at sikre, at retten til fri bevægelighed reelt kan udøves, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre gennemføres på fællesskabsplan; Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå dette mål –

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

AFSNIT I

ALMINDELIGE BESTEMMELSER

Artikel 1

Definitioner

I denne forordning forstås ved udtrykket:

- a) "lønnet beskæftigelse": en beskæftigelse eller dermed ligestillet aktivitet, der betragtes som sådan ved anvendelse af lovgivningen om social sikring i den medlemsstat, hvor den pågældende beskæftigelse eller dermed ligestillede aktivitet udøves

-
- b) "selvstændig virksomhed": en udøvelse af virksomhed eller dermed ligestillet aktivitet, der betragtes som sådan ved anvendelse af lovgivningen om social sikring i den medlemsstat, hvor den pågældende virksomhed eller dermed ligestillede aktivitet udøves
- c) "forsikringstager": i forhold til de sikringsgrene, der er omfattet af afsnit III, kapitel 1 og 3, enhver person, som opfylder betingelserne i lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent efter afsnit II, for ret til en ydelse under hensyntagen til bestemmelserne i denne forordning
- d) "tjenestemand": en person, der betragtes som tjenestemand eller dermed ligestillet af den medlemsstat, i hvis forvaltning vedkommende er ansat
- e) "særlig ordning for tjenestemænd": alle sociale sikringsordninger, som adskiller sig fra den generelle sociale sikringsordning, der gælder for personer, som har lønnet beskæftigelse i den pågældende medlemsstat, og som alle eller visse kategorier af tjenestemænd er direkte underlagt
- f) "grænsearbejder": enhver person, som udøver lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i en medlemsstat, men som er bosat i en anden medlemsstat, hvortil han som hovedregel vender tilbage hver dag eller mindst en gang om ugen
- g) "flygtning": den betydning, der er tillagt udtrykket i artikel 1 i konventionen om flygtninges retsstilling, undertegnet i Genève den 28. juli 1951
- h) "statsløs": den betydning, der er tillagt udtrykket i artikel 1 i konventionen om statsløse personers retsstilling, undertegnet i New York den 28. september 1954

-
- i) "familiemedlem":
- 1)
    - i) enhver person, der betegnes eller anerkendes som familiemedlem eller betragtes som hørende til husstanden i henhold til den lovgivning, hvorefter ydelserne udredes
    - ii) for så vidt angår naturalydelse efter afsnit III, kapitel 1, om sygdom, moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab enhver person, der betegnes eller anerkendes som familiemedlem eller betegnes som hørende til husstanden i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor den pågældende er bosat
  - 2) hvis den lovgivning i en medlemsstat, der finder anvendelse i henhold til nr. 1), ikke giver mulighed for at sondre mellem familiemedlemmer og de øvrige personer, som lovgivningen finder anvendelse på, betragtes ægtefællen, mindreårige børn samt myndige børn med krav på forsørgelse, som hørende til familien
  - 3) såfremt en person i henhold til den lovgivning, der finder anvendelse som omhandlet i nr. 1) og 2), kun betragtes som hørende til familien eller husstanden, hvis han bor sammen med forsikringstageren eller pensionisten, anses denne betingelse dog for opfyldt, når forsørgelsen af den pågældende i det væsentligste påhviler forsikringstageren eller pensionisten
- j) "bopæl": det sted, hvor en person har sit sædvanlige opholdssted

- k) "ophold": midlertidigt ophold
- l) "lovgivning": i forhold til enhver medlemsstat love, administrative forskrifter, vedtægtsmæssige bestemmelser og alle andre gennemførelsesregler vedrørende de i artikel 3, stk. 1, nævnte sociale sikringsgrene.

Udtrykket omfatter ikke aftalemæssige bestemmelser ud over de bestemmelser, der tjener til opfyldelse af en forsikringspligt i henhold til de i det foregående afsnit omhandlede love og administrative forskrifter, eller som ved en offentlig myndigheds afgørelse er tillagt almindelig retsvirkning eller har fået deres gyldighedsområde udvidet, forudsat at den pågældende medlemsstat fremsætter en erklæring herom og meddeler denne til formanden for Europa-Parlamentet og formanden for Rådet for Den Europæiske Union. Denne erklæring offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende

- m) "den kompetente myndighed": i forhold til enhver medlemsstat den eller de ministre eller anden tilsvarende myndighed, hvorunder de sociale sikringsordninger i den pågældende medlemsstat i dens helhed eller i en del af den henhører
- n) "Den Administrative Kommission": den i artikel 71 omhandlede kommission
- o) "gennemførelsesforordning": den i artikel 89 omhandlede forordning
- p) "institution": i forhold til enhver medlemsstat det organ eller den myndighed, som det påhviler at administrere lovgivningen i dens helhed eller en del af den

- q) "den kompetente institution":
- i) den institution, som den berørte person er tilsluttet på tidspunktet for indgivelse af ansøgning om ydelser
  - ii) den institution, hvorfra den pågældende er eller ville være berettiget til at modtage ydelser, såfremt han eller et eller flere af hans familiemedlemmer var bosat i den medlemsstat, hvor denne institution er beliggende
  - iii) den institution, der er udpeget af den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat, eller
  - iv) såfremt det drejer sig om en ordning om arbejdsgiverens forpligtelser vedrørende de i artikel 3, stk. 1, nævnte ydelser, enten arbejdsgiveren eller vedkommende forsikringsorgan, eller, såfremt et sådant ikke findes, det organ eller den myndighed, der er udpeget af den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat
- r) "bopælsstedets institution": og "opholdsstedets institution" henholdsvis den institution, som har kompetence til at udrede ydelser på det sted, hvor den pågældende er bosat, og den institution, som har kompetence til at udrede ydelser på det sted, hvor den pågældende opholder sig, i henhold til den lovgivning, som gælder for den nævnte institution, eller, såfremt en sådan institution ikke findes, den af den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat udpegede institution
- s) "den kompetente medlemsstat": den medlemsstat, hvor den kompetente institution er beliggende

-
- t) "forsikringsperioder": bidrags- eller beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der i den lovgivning, hvorefter de er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som forsikringsperioder, samt alle dermed ligestillede perioder, for så vidt de efter denne lovgivning anses for ligestillet med forsikringsperioder
- u) "beskæftigelsesperioder": eller "perioder med selvstændig virksomhed" perioder, der i den lovgivning, hvorefter de er tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som sådanne, samt alle dermed ligestillede perioder, for så vidt de efter denne lovgivning anses for ligestillet med beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed
- v) "bopælsperiode": perioder, der i den lovgivning, hvorefter de er tilbagelagt eller anses for at være tilbagelagt, betegnes eller anerkendes som sådanne
- w) "pension": dækker ikke alene pensioner, men også renter, kapitalbeløb, der kan træde i stedet for pensioner, og udbetalinger, der foretages som refusion af bidrag, samt, med forbehold af bestemmelserne i afsnit III, forhøjelser i form af reguleringstillæg eller andre tillæg
- x) "efterløn": alle kontantydelse, bortset fra arbejdsløshedsydelse og førtidig alderspension, som fra en bestemt alder udbetales til en arbejdstager, som har indskrænket, indstillet eller suspenderet sin erhvervsmæssige virksomhed, indtil det tidspunkt, hvor han har ret til alderspension eller til en førtidig alderspension, og hvis tilkendelse ikke er betinget af, at han stiller sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den kompetente stat; ved "førtidig alderspension" forstås en ydelse, der tilkendes, inden en person når den sædvanligvis påkrævede alder for at være pensionsberettiget, og som enten fortsat udbetales, når den pågældende har nået denne alder, eller erstattes af en anden alderdomsydelse

- y) "ydelse ved dødsfald": enhver engangsydelse i tilfælde af dødsfald bortset fra de i litra w) omhandlede ydelser i form af kapitalbeløb
- z) "familieydelse": alle natural- og kontantydelse til udligning af udgifter til forsørgelse bortset fra forskud på underholdsbidrag samt de særlige fødsels- og adoptionsydelse i bilag I.

Artikel 2

Personkreds

1. Denne forordning finder anvendelse på personer, der er statsborgere i en medlemsstat, samt på statsløse og flygtninge bosat i en medlemsstat, og som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, samt på disses familiemedlemmer og efterladte.
2. Den finder ligeledes anvendelse på efterladte efter personer, som har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, uanset disse personers nationalitet, såfremt deres efterladte er statsborgere i en medlemsstat eller statsløse eller flygtninge bosat i en medlemsstat.

Artikel 3

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om social sikring, der vedrører:
  - a) ydelser ved sygdom
  - b) ydelser ved moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab

- c) ydelser ved invaliditet
- d) ydelser ved alderdom
- e) ydelser til efterladte
- f) ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdom
- g) ydelser ved dødsfald
- h) arbejdsløshedsydelse
- i) efterløn
- j) familieydelse.

2. Med forbehold af bilag XI finder denne forordning anvendelse på alle almindelige og særlige sociale sikringsordninger, med eller uden bidragspligt, samt på ordninger vedrørende en arbejdsgivers eller en reders forpligtelser.

3. Denne forordning finder også anvendelse på de særlige ikke-bidragspligtige kontantydelse, der er omfattet af artikel 70.

4. Bestemmelserne i denne forordnings afsnit III berører dog ikke medlemsstaternes lovgivning om en reders forpligtelser.

5. Denne forordning finder ikke anvendelse på social og sundhedsmæssig forsorg eller på ordninger til fordel for ofre for krig eller følgerne af krig.

Artikel 4

Ligebehandling

Personer, som er omfattet af denne forordning, har de samme rettigheder og pligter i henhold til en medlemsstats lovgivning som vedkommende medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne forordning.

Artikel 5

Ligestilling af ydelser, indtægter, begivenheder og forhold

Medmindre andet er fastsat i denne forordning, og på baggrund af de særlige gennemførelsesbestemmelser, der er fastsat, gælder følgende:

- a) hvis ydelser efter sociale sikringsordninger eller andre indtægter tillægges retsvirkning efter den kompetente medlemsstats lovgivning, finder de pågældende bestemmelser i denne lovgivning ligeledes anvendelse på tilsvarende ydelser, der er erhvervet i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat, eller på indtægter erhvervet i en anden medlemsstat
- b) hvis indtrædelse af visse begivenheder eller forhold tillægges retsvirkning efter den kompetente stats lovgivning, tager denne hensyn til tilsvarende forhold eller begivenheder, der er indtrådt på en anden medlemsstats område, som om de var indtrådt på dens eget område.

Artikel 6

Sammenlægning af perioder

Medmindre andet er fastsat i denne forordning, medregner den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning gør:

- erhvervelse, bevarelse, varighed eller generhvervelse af retten til ydelser
- dækning i henhold til lovgivningen eller
- adgang til eller fritagelse for tvungen forsikring, frivillig forsikring og frivillig fortsat forsikring

betinget af, at der er tilbagelagt forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, i nødvendigt omfang forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning, som om der er tale om perioder, der er tilbagelagt efter den for pågældende institution gældende lovgivning.

Artikel 7

Ophævelse af bopælsbestemmelser

Medmindre andet er fastsat i denne forordning, må kontantydelse, som en person har krav på efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater eller efter denne forordning, ikke nedsættes, ændres, stilles i bero, inddrages eller beslaglægges med den begrundelse, at den pågældende eller dennes familiemedlemmer er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor den institution, som det påhviler at udrede ydelsen, er beliggende.

Artikel 8

Forholdet mellem denne forordning og andre koordineringsinstrumenter

1. Denne forordning træder i stedet for enhver overenskomst om social sikring inden for dens anvendelsesområde, der gælder mellem medlemsstaterne. Visse bestemmelser i overenskomster om social sikring, som medlemsstaterne har indgået inden datoen for denne forordnings anvendelse gælder dog fortsat, hvis de er gunstigere for modtagerne eller er en følge af specifikke historiske omstændigheder og har en tidsbegrænset virkning. Disse bestemmelser skal for at bevare deres gyldighed anføres i bilag II. Hvis nogle af bestemmelserne af objektive grunde ikke kan udvides til at omfatte samtlige de personer, som denne forordning finder anvendelse på, skal dette anføres.
2. To eller flere medlemsstater kan, såfremt der måtte være behov herfor, indgå overenskomster med hinanden på grundlag af denne forordnings principper og i overensstemmelse med dens grundtanke.

Artikel 9

Erklæringer fra medlemsstaterne vedrørende denne forordnings anvendelsesområde

1. Medlemsstaterne giver skriftligt Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber meddelelse om de erklæringer, der henvises til i artikel 1, litra l), de love og ordninger, der er omhandlet i artikel 3, de indgåede overenskomster, der er nævnt i artikel 8, stk. 2, og de minimumsydelser, der er omhandlet i artikel 58, samt om væsentlige ændringer, der efterfølgende foretages. I disse meddelelser anføres datoen for de pågældende love og ordningers ikrafttræden eller, når der er tale om de i artikel 1, litra l), omhandlede erklæringer, det tidspunkt, hvorfra denne forordning finder anvendelse på de ordninger, der er anført i medlemsstaternes erklæringer.

2. Disse meddelelser fremsendes hvert år til Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber og offentliggøres i Den Europæiske Unions Tidende.

Artikel 10

Forbud mod dobbeltydelser

Medmindre andet bestemmes, kan der ikke med hjemmel i denne forordning tillægges eller bevares ret til flere ydelser af samme art på grundlag af samme tvungne forsikringsperiode.

AFSNIT II

FASTLÆGGELSE AF, HVILKEN LOVGIVNING DER SKAL ANVENDES

Artikel 11

Almindelige regler

1. Personer, som er omfattet af denne forordning, er alene undergivet lovgivningen i én medlemsstat. Spørgsmålet om, hvilken lovgivning der skal anvendes, afgøres efter bestemmelserne i dette afsnit.

2. Ved anvendelse af dette afsnit anses personer, som modtager en kontantydelse i kraft af eller som følge af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, for at udøve nævnte aktivitet. Dette gælder ikke i forbindelse med invalide-, alderdoms- eller efterladtepensioner, pensioner ved arbejdsulykker eller erhvervssygdomme eller kontante ydelser ved sygdom, der dækker tidsubegrænset behandling.

3. Med forbehold af artikel 12-16:

- a) er en person, der udøver lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i en medlemsstat, omfattet af denne medlemsstats lovgivning
- b) er tjenestemænd omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, i hvis forvaltning de er ansat
- c) er en person, der i overensstemmelse med artikel 65 modtager arbejdsløshedsunderstøttelse efter lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, omfattet af lovgivningen i bopælsstaten
- d) er en person, der er indkaldt eller genindkaldt til militærtjeneste eller civilt arbejde i en medlemsstat, omfattet af denne medlemsstats lovgivning
- e) er alle andre personer, som ikke falder ind under litra a)-d), omfattet af lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, dog uden at tilsidesætte bestemmelser i denne forordning, som sikrer de pågældende ret til ydelser efter lovgivningen i en eller flere andre medlemsstater.

4. Ved anvendelse af dette afsnit anses lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, der normalt udøves om bord på et skib, der fører en medlemsstats flag, for arbejde, der udøves i denne medlemsstat. En person, som har lønnet beskæftigelse om bord på et skib, der fører en medlemsstats flag, og som for denne beskæftigelse aflønnes af en virksomhed eller en person, der har sit hjemsted eller sin bopæl i en anden medlemsstat, er dog omfattet af lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat, såfremt han er bosat i den pågældende stat. Den virksomhed eller person, der udbetaler lønnen, anses som arbejdsgiver ved anvendelsen af nævnte lovgivning.

Artikel 12

Særlige regler

1. En person, der har lønnet beskæftigelse i en medlemsstat for en arbejdsgiver, som normalt udøver sin virksomhed i denne medlemsstat, og som af denne arbejdsgiver udsendes i en anden medlemsstat for dér at udføre et arbejde for hans regning, er fortsat omfattet af lovgivningen i den førstnævnte medlemsstat, forudsat at varigheden af dette arbejde ikke påregnes at overstige 24 måneder, og at den pågældende ikke udsendes for at afløse en anden person, hvis udstationeringsperiode er udløbet.

2. En person, der normalt udøver selvstændig virksomhed i en medlemsstat, og som skal udøve en lignende aktivitet i en anden medlemsstat, er fortsat omfattet af lovgivningen i førstnævnte medlemsstat, forudsat at den forventede varighed af denne aktivitet ikke påregnes at overstige 24 måneder.

Artikel 13

Udøvelse af beskæftigelse på to eller flere medlemsstaters område

1. En person, der normalt har lønnet beskæftigelse i to eller flere medlemsstater, er omfattet af:
  - a) lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, såfremt han udøver en væsentlig del af sin beskæftigelse i denne medlemsstat, eller såfremt han er beskæftiget i flere virksomheder eller hos flere arbejdsgivere, der har deres hjemsted eller bopæl i forskellige medlemsstater; eller
  - b) lovgivningen i den medlemsstat, hvor virksomheden eller arbejdsgiveren, som beskæftiger ham, har sit hjemsted eller sin bopæl, såfremt han ikke udøver en væsentlig del af sin beskæftigelse i bopælsmedlemsstaten.

2. En person, der normalt udøver selvstændig virksomhed i to eller flere medlemsstater, er omfattet af:
  - a) lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, såfremt han udøver en væsentlig del af sin virksomhed i denne medlemsstat; eller
  - b) lovgivningen i den medlemsstat, hvor interessecentret for hans virksomhed befinder sig, såfremt han ikke er bosat i en af de medlemsstater, hvor han udøver en væsentlig del af sin virksomhed.

3. En person, der normalt udøver lønnet beskæftigelse og selvstændig virksomhed i forskellige medlemsstater, er omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, hvor han udøver lønnet beskæftigelse, eller, såfremt han udøver en sådan beskæftigelse i to eller flere medlemsstater, af den lovgivning, der udpeges i overensstemmelse med stk. 1.
4. En person, som er ansat som tjenestemand i en medlemsstat, og som udøver lønnet beskæftigelse og/eller selvstændig virksomhed i en eller flere medlemsstater, er omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, som den forvaltning, han er ansat i, er omfattet af.
5. De i stk. 1-4 omhandlede personer behandles ved anvendelse af den lovgivning, der udpeges i overensstemmelse med disse bestemmelser, som om de udøvede hele deres lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed og erhvervede alle deres indtægter i den pågældende medlemsstat.

Artikel 14

Frivillig eller frivillig fortsat forsikring

1. Artikel 11-13 finder ikke anvendelse på frivillig eller frivillig fortsat forsikring, medmindre der i en medlemsstat inden for en af de i artikel 3, stk. 1, nævnte sikringsgrene kun findes en frivillig forsikringsordning.

2. Hvis den berørte person i medfør af lovgivningen i en medlemsstat er omfattet af en obligatorisk forsikring i denne medlemsstat, kan han ikke være omfattet af en frivillig eller frivillig fortsat forsikringsordning i en anden medlemsstat. I alle øvrige tilfælde, hvor der for en bestemt sikringsgrens vedkommende består et valg mellem flere frivillige eller frivillige fortsatte forsikringsordninger, optages den pågældende kun i den ordning, han har valgt.

3. Såfremt det drejer sig om invaliditet, alderdom eller ydelser til efterladte, kan den pågældende dog optages i en medlemsstats ordning for frivillig eller frivillig fortsat forsikring, selv om han er omfattet af en anden medlemsstats tvungne forsikring, for så vidt han på et tidligere tidspunkt har været omfattet af den førstnævnte medlemsstats lovgivning i kraft af eller som følge af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, og der i den førstnævnte stat er udtrykkelig eller stiltiende hjemmel til en sådan dobbeltforsikring.

4. Hvis retten til frivillig eller frivillig fortsat forsikring i henhold til en medlemsstats lovgivning er betinget af, at den berettigede er bosat i denne medlemsstat, finder ligestilling af bopæl i en anden medlemsstat i henhold til artikel 5, litra b), kun anvendelse på personer, der på et givet tidspunkt tidligere har været omfattet af lovgivningen i førstnævnte medlemsstat i kraft af, at de har udøvet lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed.

Artikel 15

Hjælpeansatte ved De Europæiske Fællesskaber

De Europæiske Fællesskabers hjælpeansatte kan vælge, om de vil være omfattet af lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er beskæftiget, af den medlemsstats lovgivning, hvoraf de senest har været omfattet, eller af lovgivningen i den medlemsstat, hvor de er statsborgere, undtagen for så vidt angår bestemmelserne om familieydelse, hvis tilkendelse er reguleret i ansættelsesvilkårene for disse ansatte. Denne ret til at vælge, som kun kan udøves én gang, får virkning fra det tidspunkt hvor de pågældende tiltræder tjenesten.

Artikel 16

Undtagelser fra artikel 11-15

1. To eller flere medlemsstater, deres kompetente myndigheder eller de af disse myndigheder udpegede organer kan efter aftale fastsætte undtagelser fra artikel 11-15 til fordel for visse personer eller visse personkategorier.
2. En person, som modtager pension efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er bosat i en anden medlemsstat, kan efter anmodning blive fritaget for at være omfattet af lovgivningen i sidstnævnte medlemsstat, når han ikke er omfattet af denne lovgivning i kraft af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed.

AFSNIT III

SÆRLIGE BESTEMMELSER OM DE ENKELTE ARTER AF YDELSER

KAPITEL 1

Ydelser ved sygdom og moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab

Afdeling 1

Forsikringstagere og deres familiemedlemmer, bortset fra pensionister
og deres familiemedlemmer

Artikel 17

Bopæl i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat

En forsikringstager eller hans familiemedlemmer, som er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, har i den medlemsstat, hvor de er bosat, ret til naturalydelser, der for den kompetente institutions regning udredes af institutionen på bopælsstedet efter den for denne institution gældende lovgivning, som om de pågældende var forsikret i henhold til denne lovgivning.

Artikel 18

Ophold i den kompetente medlemsstat, når bopælen er i en anden medlemsstat - særlige regler for
grænsearbejderes familiemedlemmer

1. Medmindre andet er fastsat i stk. 2, har den i artikel 17 omhandlede forsikringstager og dennes familiemedlemmer ligeledes ret til naturalydelser under ophold i den kompetente medlemsstat. Naturalydelserne udredes af den kompetente institution og for denne institutions regning i henhold til bestemmelserne i den for institutionen gældende lovgivning, som var de pågældende bosat i denne medlemsstat.

2. En grænsearbejders familiemedlemmer har ret til naturalydelse under ophold i den kompetente medlemsstat, medmindre denne medlemsstat er opført i bilag III. I så fald har en grænsearbejders familiemedlemmer ret til naturalydelse i den kompetente medlemsstat på de i artikel 19, stk. 1, fastsatte vilkår.

Artikel 19

Ophold uden for den kompetente medlemsstat

1. En forsikringstager eller hans familiemedlemmer, som opholder sig i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, har ret til de naturalydelse, der fra et medicinsk synspunkt bliver nødvendige under opholdet under hensyn til ydelseernes art og opholdets forventede varighed, jf. dog stk. 2. Naturalydelse udredes for den kompetente institutions regning af institutionen på opholdsstedet efter den for denne institution gældende lovgivning, som var de pågældende forsikret i henhold til denne lovgivning.

2. Den Administrative Kommission udarbejder en liste over naturalydelse som, for at de kan være til rådighed under et ophold i en anden medlemsstat, af praktiske grunde kræver, at den berørte person og den institution, der yder behandlingen, har truffet aftale herom forud for opholdet.

Artikel 20

Rejse med det formål at opnå naturalydelser - tilladelse til nødvendig behandling uden for bopælsmedlemsstaten

1. Medmindre andet er følger af denne forordning, skal en forsikringstager, som rejser til en anden medlemsstat med det formål at opnå naturalydelser under opholdet, søge den kompetente institution om tilladelse hertil.
2. En forsikringstager, som af den kompetente institution får tilladelse til at rejse til en anden medlemsstat, for dér at få den for hans tilstand passende behandling, har ret til naturalydelser, der for den kompetente institutions regning udredes af institutionen på opholdsstedet efter den for denne institution gældende lovgivning, som om den pågældende var forsikret i henhold til denne lovgivning. Der gives tilladelse, hvis den pågældende behandling er opført under de ydelser, der er fastsat i lovgivningen i den medlemsstat, hvor den pågældende er bosat, og denne behandling ikke kan ydes inden for en frist, der er lægeligt forsvarlig under hensyn til den pågældendes aktuelle helbredstilstand og udsigterne for sygdommens udvikling.
3. Bestemmelserne i stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse på en forsikringstagers familiemedlemmer.

4. Hvis en forsikringstagers familiemedlemmer er bosat i en anden medlemsstat end den medlemsstat, hvor forsikringstageren er bosat, og den medlemsstat, hvor de har bopæl, har valgt at refundere på grundlag af faste beløb, skal de i stk. 2 omhandlede udgifter til naturlydelser udredes af institutionen på familiemedlemmernes bopælssted. I så fald skal institutionen på familiemedlemmernes bopælssted i overensstemmelse med stk. 1 betragtes som den kompetente institution.

Artikel 21

Kontantydelse

1. En forsikringstager eller hans familiemedlemmer, som er bosat eller opholder sig i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, har ret til kontantydelse fra den kompetente institution efter den lovgivning, der gælder for denne institution. Ved aftale mellem den kompetente institution og institutionen på bopæls- eller opholdsstedet kan disse ydelser dog udbetales af bopæls- eller opholdsstedets institution for den kompetente institutions regning efter lovgivningen i den kompetente medlemsstat.

2. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning kontantydelse beregnes på grundlag af en gennemsnitsindtægt eller en gennemsnitlig bidragsbasis, fastsætter denne gennemsnitsindtægt eller gennemsnitlige bidragsbasis alene på grundlag af konstaterede indtægter eller anvendte bidragsbaser i de perioder, der er tilbagelagt efter den nævnte lovgivning.

3. Den kompetente institution i en medlemsstat, efter hvis lovgivning kontantydelse beregnes på grundlag af en fastsat indtægt, skal alene tage hensyn til den fastsatte indtægt, eller i givet fald gennemsnittet af de fastsatte indtægter, der svarer til de perioder, der er tilbagelagt efter den nævnte lovgivning.
4. Bestemmelserne i stk. 2 og 3 finder tilsvarende anvendelse i de tilfælde, hvor der i den for den kompetente institution gældende lovgivning er fastsat en bestemt referenceperiode, som i givet fald helt eller delvist svarer til de perioder, som den pågældende har tilbagelagt efter lovgivningen i én eller flere andre medlemsstater.

Artikel 22

Pensionsansøgere

1. En forsikringstager, som ved indgivelsen af en ansøgning om pension eller under behandlingen heraf mister retten til naturalydelser efter lovgivningen i den senest kompetente medlemsstat, forbliver berettiget til naturalydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, hvor han er bosat, såfremt pensionsansøgeren opfylder betingelserne i den i stk. 2 omhandlede medlemsstats lovgivning om forsikring. Retten til naturalydelser i bopælsmedlemsstaten tilkommer også pensionsansøgerens familiemedlemmer.
2. Udgifterne til naturalydelser afholdes af institutionen i den medlemsstat, som ved tilkendelse af pension ville blive kompetent efter bestemmelserne i artikel 23-25.

Afdeling 2

Pensionister og disses familiemedlemmer

Artikel 23

Ret til naturalydelse efter bopælsmedlemsstatens lovgivning

En person, der modtager pension efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, herunder lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, og som har ret til naturalydelser efter lovgivningen i den medlemsstat, modtager, ligesom sine familiemedlemmer, naturalydelser fra bopælsstedets institution og for denne institutions regning, som om han alene var berettiget til pension efter lovgivningen i den pågældende medlemsstat.

Artikel 24

Ingen ret til naturalydelser efter bopælsmedlemsstatens lovgivning

1. En person, der modtager pension efter lovgivningen i én eller flere medlemsstater, og som ikke har ret til naturalydelser efter lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, har dog for sig selv og sine familiemedlemmer krav på sådanne ydelser, for så vidt han ville være berettiget hertil efter lovgivningen i den medlemsstat eller i mindst en af de medlemsstater, som det påhviler at yde pension, såfremt han var bosat i den pågældende medlemsstat. Naturalydelserne udredes af institutionen på bopælsstedet, som om den pågældende var berettiget til pension og naturalydelser efter lovgivningen i den pågældende medlemsstat, men udgifterne hertil afholdes af den i stk. 2 omhandlede institution.

2. I de i stk. 1 omhandlede tilfælde udpeges den institution, som det påhviler at afholde udgifterne til naturalydelse, efter følgende regler:

- a) såfremt pensionisten kun har ret til naturalydelser i medfør af lovgivningen i én medlemsstat, påhviler udgifterne den kompetente institution i denne medlemsstat
- b) såfremt pensionisten har ret til naturalydelser i medfør af lovgivningen i to eller flere medlemsstater, påhviler udgifterne herved den kompetente institution i den medlemsstat, af hvis lovgivning den pågældende har været omfattet længst; hvor anvendelsen af denne regel medfører, at udgifterne påhviler flere institutioner, påhviler udgifterne den institution, som anvender den lovgivning, af hvilken pensionisten senest har været omfattet.

Artikel 25

Pension i medfør af lovgivningen i én eller flere andre medlemsstater
end bopælsmedlemsstaten i tilfælde, hvor der er ret til
naturalydelser i bopælsmedlemsstaten

Såfremt en person, der modtager pension i medfør af lovgivningen i én eller flere medlemsstater, er bosat i en medlemsstat, efter hvis lovgivning retten til naturalydelser ikke er betinget af forsikring, lønnet beskæftigelse eller udøvelse af selvstændig virksomhed, og den pågældende ikke modtager pension fra den pågældende medlemsstat, påhviler udgifterne til naturalydelser til den pågældende og til hans familiemedlemmer den efter reglerne i artikel 24, stk. 2, bestemte institution i en af de medlemsstater, der er kompetent med hensyn til den pågældendes pensioner, for så vidt den nævnte pensionist og hans familiemedlemmer ville have ret til disse ydelser, hvis de var bosat i den pågældende medlemsstat.

Artikel 26

Familiemedlemmer, der er bosat i en anden medlemsstat end den,
hvor pensionisten er bosat

Familiemedlemmer til en person, der modtager pension eller rente efter lovgivningen i én eller flere medlemsstater, har, såfremt de er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor pensionisten er bosat, ret til naturalydelse fra institutionen på det sted, hvor de er bosat, efter den for denne institution gældende lovgivning, for så vidt pensionisten har ret til naturalydelse efter en medlemsstats lovgivning. Udgifterne afholdes af den kompetente institution, der er ansvarlig for udgifterne til de naturalydelse, der ydes pensionisten i den medlemsstat, hvor han har bopæl.

Artikel 27

Pensionistens eller dennes familiemedlemmers ophold i en anden medlemsstat end den,
hvor de er bosat - ophold i den kompetente medlemsstat - tilladelse til
nødvendig behandling uden for bopælsmedlemsstaten

1. Artikel 19 finder tilsvarende anvendelse på en person, der modtager pension efter lovgivningen i én eller flere medlemsstater, og som er berettiget til naturalydelse efter lovgivningen i en af de medlemsstater, som har tilkendt pensionen, eller på hans familiemedlemmer, hvis de opholder sig i en anden medlemsstat end den, hvori de er bosat.
2. Artikel 18, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse for de i stk. 1 nævnte personer, når disse opholder sig i den medlemsstat, i hvilken den kompetente institution er beliggende, der er ansvarlig for udgifterne til de naturalydelse, der ydes pensionisten i den medlemsstat, hvor han har bopæl, og den omtalte medlemsstat har valgt dette og er opført i bilag IV.

3. Artikel 20 finder tilsvarende anvendelse på en pensionist og/eller hans familiemedlemmer, som opholder sig i en anden medlemsstat end den, hvor de er bosat, for der at få den for deres tilstand passende behandling.

4. Udgifterne til naturalydelse efter stk. 1-3 afholdes af den kompetente institution, som er ansvarlig for udgifter til naturalydelse, der ydes pensionisten i den medlemsstat, hvor han har bopæl, jf. dog stk. 5.

5. Udgifter til naturalydelse efter stk. 3 afholdes af institutionen på pensionistens eller familiemedlemmernes bopælssted, hvis disse er bosat i en medlemsstat, som har valgt at refundere på grundlag af faste beløb. I disse tilfælde skal med henblik på stk. 3 institutionen på pensionistens eller familiemedlemmernes bopælssted, betragtes som den kompetente institution.

Artikel 28

Særlige regler for pensionerede grænsearbejdere

1. En grænsearbejder, der går på pension, er i tilfælde af sygdom berettiget til fortsat at modtage naturalydelse i den medlemsstat, hvor han senest har været lønnet beskæftiget eller udøvet selvstændig virksomhed, i det omfang der er tale om fortsættelse af en behandling, som er indledt i denne medlemsstat. Ved "fortsættelse af en behandling" forstås fortsat undersøgelse, diagnosticering og behandling af en sygdom.

2. En pensionist, som i de seneste fem år inden den dato, hvor han går på alders- eller invalidepension, i mindst to år har haft lønnet beskæftigelse eller udøvet selvstændig virksomhed som grænsearbejder, har ret til naturalydelser i den medlemsstat, hvor han udøvede en sådan aktivitet som grænsearbejder, hvis denne medlemsstat og den medlemsstat, hvori den kompetente institution, der er ansvarlig for udgifterne til de naturalydelser, der ydes pensionisten i hans bopælsmedlemsstat, er beliggende, har truffet dette valg, og de begge er opført i bilag V.

3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse for familiemedlemmer til eller efterlevende efter den forhenværende grænsearbejder, hvis de i de perioder, der er omhandlet i stk. 2, havde ret til naturalydelser i henhold til artikel 18, stk. 2, selv om grænsearbejderen er afgået ved døden inden pensioneringen, såfremt han inden for de seneste fem år inden sin død har udøvet lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed som grænsearbejder i mindst to år.

4. Stk. 2 og 3 finder anvendelse, indtil den pågældende bliver omfattet af lovgivningen i en medlemsstat på grundlag af vedkommendes lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed.

5. Udgifterne til naturalydelser efter stk. 1-3 afholdes af den kompetente institution, som er ansvarlig for udgifter til naturalydelser, som ydes pensionisten eller hans efterlevende i deres respektive bopælsmedlemsstater.

Artikel 29

Kontantydelse til pensionister

1. Kontantydelse udbetales til en person, der modtager pension efter lovgivningen i én eller flere medlemsstater, af den kompetente institution i den medlemsstat, hvor den kompetente institution, der er ansvarlig for udgifterne til naturalydelse til pensionisten i hans bopælsmedlemsstat, er beliggende. Artikel 21 finder tilsvarende anvendelse.
2. Bestemmelsen i stk. 1 finder ligeledes anvendelse på en pensionists familiemedlemmer.

Artikel 30

Bidrag, der påhviler pensionister

1. Den institution i en medlemsstat, som efter den lovgivning, der gælder for institutionen, skal tilbageholde bidrag til dækning af ydelser ved sygdom eller moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab, må kun opkræve og inddrive disse bidrag, beregnet efter den for denne institution gældende lovgivning, såfremt udgiften til ydelser, der skal udredes i medfør af artikel 23-26, skal afholdes af en institution i nævnte medlemsstat.
2. Når en pensionist i de i artikel 25 omhandlede tilfælde skal indbetale bidrag, eller tilsvarende beløb skal tilbageholdes, til dækning af ydelser ved sygdom eller moderskab og dermed ligestillede ydelser ved faderskab, i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, hvor pensionisten har bopæl, må sådanne bidrag ikke opkræves som følge af denne bopæl.

Afdeling 3

Fælles bestemmelser

Artikel 31

Almindelig bestemmelse

Artikel 23-30 finder ikke anvendelse på en pensionist eller hans familiemedlemmer, såfremt vedkommende har ret til ydelser efter en medlemsstats lovgivning på grundlag af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed. I så fald er den pågældende, ved anvendelsen af dette kapitel, omfattet af bestemmelserne i artikel 17-21.

Artikel 32

Prioritering af ret til naturalydelse - særregel for familiemedlemmers ret til ydelser i bopælsmedlemsstaten

1. En selvstændig ret til naturalydelse på grundlag af en medlemsstats lovgivning eller bestemmelserne i dette kapitel går forud for en afledet ret til ydelser til familiemedlemmer. En afledet ret til naturalydelse går dog forud for selvstændige rettigheder, når den selvstændige rettighed i bopælsmedlemsstaten direkte og alene består på grundlag af den pågældendes bopæl i denne medlemsstat.

2. Såfremt familiemedlemmer til en forsikringstager er bosat i en medlemsstat, efter hvis lovgivning retten til naturalydelse ikke er betinget af forsikring eller udøvelse af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, udredes naturalydelser til udgift for den kompetente institution i den medlemsstat, hvor de er bosat, såfremt ægtefællen til forsikringstageren eller den person, som sørger for børnene, udøver erhvervsmæssig virksomhed i denne medlemsstat eller modtager en pension fra denne medlemsstat på grundlag af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed.

Artikel 33

Større naturalydelser

1. En forsikringstager, der til sig selv eller et familiemedlem har fået bevilget en protese, en større bandage eller andre større naturalydelser af en medlemsstats institution, før han blev forsikret efter den for institutionen i en anden medlemsstat gældende lovgivning, har ret til disse ydelser for den førstnævnte institutions regning, selv om de er bevilget på et tidspunkt, hvor den pågældende allerede var blevet forsikret efter den for den sidstnævnte institution gældende lovgivning.
2. Den Administrative Kommission udarbejder en fortegnelse over de ydelser, der er omfattet af stk. 1.

Artikel 34

Dobbeltydelser ved plejebenhov af ubegrænset varighed

1. Såfremt en person, der modtager kontantydelse ved plejebenhov af ubegrænset varighed, der skal behandles som ydelser ved sygdom og derfor bliver givet af den medlemsstat, der ifølge artikel 21 eller 29 er kompetent til at udrede kontantydelse, samtidig i henhold til dette kapitel også over for bopæls- eller opholdsstedets institution i en anden medlemsstat fremsætter krav om naturalydelse, der er fastsat til samme formål, og hvis omkostninger en institution i førstnævnte medlemsstat ifølge artikel 35 ligeledes skal godtgøre, kan den generelle bestemmelse i artikel 10 om at forhindre dobbeltydelser kun anvendes med følgende begrænsninger: såfremt den pågældende person gør krav på og modtager de relevante naturalydelse, nedsættes kontantydelsen med det beløb for naturalydelsen, der kræves eller kan kræves hos den institution i den første medlemsstat, der er kompetent med hensyn til at godtgøre omkostningerne.
2. Den Administrative Kommission udarbejder en fortegnelse over de kontant- og naturalydelse, der er omhandlet i stk. 1.
3. To eller flere medlemsstater eller disse stater kompetente myndigheder kan aftale andre eller supplerende ordninger, der dog ikke må være mindre gunstige for de pågældende end principperne i stk. 1.

Artikel 35

Refusion mellem institutionerne

1. De naturalydelser, der udredes af en medlemsstats institution for en anden medlemsstats institutions regning efter bestemmelserne i dette kapitel, refunderes fuldt ud.
2. De i stk. 1 omhandlede refusioner fastsættes og gennemføres efter de regler, der er fastsat i gennemførelsesforordningen, enten mod dokumentation for de faktiske udgifter eller på grundlag af faste beløb for medlemsstater, hvis retlige eller administrative strukturer er af en sådan art, at anvendelse af refusion på grundlag af faktiske udgifter ikke er hensigtsmæssig.
3. To eller flere medlemsstater og deres kompetente myndigheder kan aftale andre refusionsregler eller give afkald på enhver refusion mellem de under disse medlemsstater hørende institutioner.

KAPITEL 2

Ydelser ved arbejdsulykker og erhvervssygdomme

Artikel 36

Ret til naturalydelser og kontantydelse

1. Medmindre andet følger af gunstigere bestemmelser i stk. 2, finder artikel 17, artikel 18, stk. 1, artikel 19, stk. 1, og artikel 20, stk. 1, også anvendelse på ydelser i anledning af en arbejdsulykke eller erhvervssygdom.

2. En person, der har bopæl eller opholder sig i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, og som rammes af en arbejdsulykke eller pådrager sig en erhvervssygdom, har ret til de særlige naturalydelse efter ordningen for arbejdsulykker og erhvervssygdomme, der for den kompetente institutions regning udredes af bopælsstedets eller opholdsstedets institution efter den for denne institution gældende lovgivning, som om den pågældende var forsikret efter denne lovgivning.

3. Artikel 21 finder også anvendelse på ydelser efter dette kapitel.

Artikel 37

Udgifter ved transport

1. Den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning indeholder bestemmelser om overtagelse af udgifterne ved transport af en person, som har været udsat for en arbejdsulykke eller lider af en erhvervssygdom, enten til hans bopæl eller til et hospital, afholder sådanne transportudgifter til det tilsvarende sted i en anden medlemsstat, hvor den pågældende er bosat, for så vidt institutionen i forvejen har givet sit samtykke til en sådan transport under behørig hensyntagen til de grunde, der taler herfor. Et sådant samtykke er ikke påkrævet, hvis den tilskadekomne er grænsearbejder.

2. Den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning indeholder bestemmelser om overtagelse af udgifterne ved transport til begravelsessted af en person, der er omkommet ved en arbejdsulykke, afholder sådanne transportudgifter til det tilsvarende sted i en anden medlemsstat, hvor den pågældende var bosat, da ulykken indtraf, efter den for denne institution gældende lovgivning.

Artikel 38

Ydelser i anledning af en erhvervssygdom, når den tilskadedekomne person har været udsat for samme risiko i flere medlemsstater

Når en person, der har pådraget sig en erhvervssygdom, har været beskæftiget med en aktivitet, der i kraft af sin art må antages at kunne forårsage den pågældende sygdom, under lovgivningen i to eller flere medlemsstater, tilkendes de ydelser, som den pågældende eller hans efterladte kan gøre krav på, alene efter den stats lovgivning, hvis betingelser den pågældende senest har opfyldt.

Artikel 39

Forværring af en erhvervssygdom

I tilfælde af forværring af en erhvervssygdom, for hvilken den person, der lider af sygdommen har modtaget eller modtager erstatning efter en medlemsstats lovgivning, gælder følgende regler:

- a) såfremt den pågældende ikke efter den første udbetaling af ydelsen har haft en lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed i en anden medlemsstat, der må antages at kunne forårsage eller forværre den pågældende sygdom, påhviler det den kompetente institution i den førstnævnte stat at afholde de med ydelserne forbundne udgifter under hensyntagen til den indtrådte forværring, efter den for denne institution gældende lovgivning

-
- b) såfremt den pågældende efter den første udbetaling af ydelsen har haft en sådan beskæftigelse i en anden medlemsstat, påhviler det den kompetente institution i den førstnævnte medlemsstat at afholde de med ydelserne forbundne udgifter uden hensyntagen til den indtrådte forværring, efter den for denne institution gældende lovgivning. Den kompetente institution i den sidstnævnte medlemsstat yder den pågældende et tillæg, hvis størrelse svarer til forskellen mellem de ydelser, der efter den for denne institution gældende lovgivning tilkommer ham efter den indtrådte forværring, og de ydelser, som ville have tilkommet ham, før forværringen indtrådte, efter den for denne institution gældende lovgivning, hvis han havde pådraget sig den pågældende sygdom på et tidspunkt, hvor han var omfattet af denne medlemsstats lovgivning
- c) en medlemsstats lovbestemmelser om nedsættelse, midlertidig inddragelse eller bortfald af ydelser, finder ikke anvendelse på en person, der modtager ydelser, som er blevet fastsat af institutioner i to medlemsstater i henhold til litra b).

Artikel 40

Regler for anvendelsen af særbestemmelser i visse lovgivninger

1. Såfremt der i den medlemsstat, hvor den berørte person har bopæl eller opholder sig, ikke findes nogen forsikring mod arbejdsulykker eller erhvervsygdomme, eller såfremt der ikke under en bestående forsikringsordning er oprettet nogen institution, der udreder naturalydelser, skal disse ydelser udredes af den institution på bopæls- eller opholdsstedet, som det påhviler at udrede naturalydelser i sygdomstilfælde.

2. Såfremt der ikke findes nogen forsikring mod arbejdsulykker eller erhvervssygdomme i den kompetente medlemsstat, finder bestemmelserne i dette kapitel om naturalydelse dog anvendelse på en person, der er berettiget til sådanne ydelser i tilfælde af sygdom, moderskab eller dermed ligestillede ydelser ved faderskab i henhold til lovgivningen i den kompetente medlemsstat, når personen kommer ud for en arbejdsulykke eller lider af en erhvervssygdom, efter at vedkommende har bosat sig eller opholder sig i en anden medlemsstat. Udgifterne afholdes af den institution, der er kompetent vedrørende naturalydelse i henhold til lovgivningen i den kompetente medlemsstat.
3. Artikel 5 gælder for den kompetente institution i en medlemsstat med hensyn til ligestilling af arbejdsulykker eller erhvervssygdomme, der senere er indtruffet eller konstateret under lovgivningen i en anden medlemsstat, ved fastsættelse af invaliditetsgraden, af retten til ydelser eller af disses størrelse, på betingelse af:
- a) at der for en tidligere indtrådt eller konstateret arbejdsulykke eller erhvervssygdom ikke er tilkendt erstatning i henhold til den for institutionen gældende lovgivning, og
  - b) at der for en senere indtrådt eller konstateret arbejdsulykke eller erhvervssygdom ikke tilkendes erstatning i henhold til den i den anden medlemsstat gældende lovgivning, under hvilken ulykken eller sygdommen er indtrådt eller konstateret.

Artikel 41

Refusion mellem institutionerne

1. Artikel 35 finder også anvendelse på ydelser efter dette kapitel, idet refusion sker mod dokumentation for de faktiske udgifter.
2. To eller flere medlemsstater eller deres kompetente myndigheder kan aftale andre refusionsregler eller give afkald på enhver refusion mellem de under dem hørende institutioner.

KAPITEL 3

Ydelser ved dødsfald

Artikel 42

Ret til ydelser, når dødsfaldet indtræffer - eller modtageren er bosat - i en anden medlemsstat end den kompetente stat

1. Hvis en forsikringstager eller et medlem af hans familie afgår ved døden i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, anses dødsfaldet for indtruffet på sidstnævnte medlemsstats område.

2. Det påhviler den kompetente institution at tilkende ydelser ved dødsfald efter den for denne institution gældende lovgivning, selv om modtageren er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat.

3. Stk. 1 og 2 finder ligeledes anvendelse, såfremt dødsfaldet skyldes en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom.

Artikel 43

Udbetaling af ydelser i tilfælde af en pensionists død

1. Såfremt en person, der modtager pension efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, afgår ved døden på et tidspunkt, da han er bosat i en anden medlemsstat end den, hvor den institution, som i medfør af artikel 24 og 25 er ansvarlig for at afholde udgifterne til naturalydelser til den pågældende, er beliggende, skal de ydelser ved dødsfald, hvortil der er erhvervet ret efter den lovgivning, der gælder for denne institution, udbetales for dennes regning, som om pensionisten på det tidspunkt, da han afgik ved døden, var bosat i den medlemsstat, hvor nævnte institution er beliggende.

2. Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse for pensionisters familiemedlemmer.

KAPITEL 4

Ydelser ved invaliditet

Artikel 44

Personer, der udelukkende er omfattet af type A-lovgivning

1. I dette kapitel forstås ved "type A-lovgivning" enhver lovgivning, hvorefter størrelsen af ydelserne ved invaliditet er uafhængig af forsikrings- eller bopælsperiodernes længde, og som af den kompetente medlemsstat udtrykkeligt er medtaget i bilag VI, og ved "type B-lovgivning" forstås enhver anden lovgivning.
2. En person, som successivt eller skiftevis har været omfattet af to eller flere medlemsstaters lovgivning, og som udelukkende har tilbagelagt forsikrings- eller bopælsperioder efter type A-lovgivning, har kun ret til ydelser fra institutionen i den medlemsstat, hvis lovgivning fandt anvendelse på det tidspunkt, hvor uarbejdsdygtigheden med påfølgende invaliditet indtrådte, i givet fald under hensyn til af artikel 45, og modtager de pågældende ydelser i overensstemmelse med nævnte lovgivning.
3. En person, der ikke har ret til ydelser efter stk. 2, modtager de ydelser, som den pågældende fortsat har ret til efter en anden medlemsstats lovgivning, i givet fald under hensyn til artikel 45.

4. Såfremt den i stk. 2 eller 3 nævnte lovgivning omfatter regler for nedsættelse, midlertidig inddragelse eller bortfald af ydelser ved invaliditet i tilfælde af sammenfald med andre indtægter eller med ydelser af en anden art som omhandlet i artikel 53, stk. 2, finder artikel 53, stk. 3, og artikel 55, stk. 3, tilsvarende anvendelse.

Artikel 45

Særlige bestemmelser om sammenlægning af perioder

Den kompetente institution i den medlemsstat, efter hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af retten til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt forsikrings- eller bopælsperioder, anvender om nødvendigt artikel 51, stk. 1, tilsvarende.

Artikel 46

Personer, der enten udelukkende har været omfattet af type B-lovgivning eller af både type A- og B-lovgivning

1. En person, som successivt eller skiftevis har været omfattet af to eller flere medlemsstaters lovgivning, har, såfremt mindst en af disse staters lovgivning ikke er type A-lovgivning, ret til ydelser efter kapitel 5, der under hensyn til stk. 3 finder tilsvarende anvendelse.

2. Såfremt den pågældende tidligere har været omfattet af type B-lovgivning og derefter bliver uarbejdsdygtig med invaliditet til følge, medens han er omfattet af type A-lovgivning, skal han dog modtage ydelser i overensstemmelse med artikel 44, på betingelse af:

- at han udelukkende opfylder betingelserne i denne lovgivning eller i anden lovgivning af samme type, i givet fald under hensyn til artikel 45, men uden at forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter type B-lovgivning, medregnes, og
- at han ikke gør krav på ydelser ved alderdom, jf. artikel 50, stk. 1.

3. En afgørelse, der er truffet af en institution i en medlemsstat angående en ansøgers invaliditetsgrad, er bindende for institutionen i enhver anden berørt medlemsstat, forudsat at bilag VII indeholder en anerkendelse af, at der er overensstemmelse mellem de i disse medlemsstaters lovgivning fastlagte kriterier for invaliditetsgrad.

Artikel 47

Forværring af invaliditet

1. I tilfælde af forværring af invaliditet, for hvilken en person modtager ydelser efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater, gælder følgende regler under hensyntagen til den indtrådte forværring:

- a) ydelserne tilkendes i henhold til kapitel 5, der finder tilsvarende anvendelse

- b) hvis den pågældende har været omfattet af to eller flere type A-lovgivninger og efter modtagelsen af ydelser ikke har været omfattet af en anden medlemsstats lovgivning, tilkendes ydelsen ham dog i henhold til artikel 44, stk. 2.
2. Såfremt den samlede størrelse af den eller de ydelser, der skal udredes efter stk. 1, er lavere end størrelsen af den ydelse, som den pågældende modtog fra den kompetente institution, som tidligere var forpligtet til at udrede ydelsen, skal den sidstnævnte institution yde ham et tillæg, der svarer til forskellen mellem de nævnte beløb.
3. Såfremt den pågældende ikke har ret til ydelser fra en institution i en anden medlemsstat, skal den kompetente institution i den tidligere kompetente medlemsstat udrede ydelserne efter den for den pågældende institution gældende lovgivning, under hensyn til forværringen og i givet fald artikel 45.

Artikel 48

Overgang fra ydelser ved invaliditet til ydelser ved alderdom

1. Ydelser ved alderdom skal i givet fald træde i stedet for ydelser ved invaliditet på de betingelser, der er fastsat i den eller de lovgivninger, hvorefter de pågældende ydelser er tilkendt, og i overensstemmelse med kapitel 5.

2. Hvis en person, der modtager ydelser ved invaliditet, kan gøre krav på ydelser ved alderdom efter lovgivningen i en eller flere af de øvrige medlemsstater, skal enhver institution, som det påhviler at udrede ydelser ved invaliditet efter en medlemsstats lovgivning, i overensstemmelse med artikel 50 fortsat yde en person de ydelser ved invaliditet, han har ret til efter den for den pågældende institution gældende lovgivning, indtil det tidspunkt, hvor bestemmelserne i stk. 1 kommer til anvendelse for denne institutions vedkommende, eller så længe den pågældende opfylder betingelserne for at opnå disse ydelser.

3. Når ydelser ved alderdom træder i stedet for ydelser ved invaliditet, der er tilkendt efter en medlemsstats lovgivning i overensstemmelse med artikel 44, og den pågældende endnu ikke opfylder de betingelser, der er foreskrevet i lovgivningen i en eller flere af de øvrige medlemsstater, for at få ret til sådanne ydelser, modtager den pågældende ydelser ved invaliditet fra den eller de sidstnævnte stater fra den dag, hvor overgangen finder sted.

Sådanne ydelser ved invaliditet tilkendes i overensstemmelse med kapitel 5, som om dette kapitel fandt anvendelse på det tidspunkt, hvor uarbejdsdygtigheden med efterfølgende invaliditet indtrådte, indtil den pågældende opfylder de betingelser, der er foreskrevet i den eller de pågældende lovgivninger for at få ret til ydelser ved alderdom, eller hvis der ikke er fastsat bestemmelser om en sådan overgang, så længe han har ret til ydelser ved invaliditet efter den eller de pågældende lovgivninger.

4. Ydelser ved invaliditet, der er tilkendt efter artikel 44, beregnes på ny efter bestemmelserne i kapitel 5 fra det tidspunkt, hvor den pågældende opfylder betingelserne for erhvervelse af ret til ydelser ved invaliditet efter en type B-lovgivning eller modtager ydelser ved alderdom efter en anden medlemsstats lovgivning.

Artikel 49

Særlige bestemmelser for tjenestemænd

Artikel 6, 44, 46, 47, 48 og artikel 60, stk. 2 og 3, finder tilsvarende anvendelse på personer, der er omfattet af en særordning for tjenestemænd.

KAPITEL 5

Alders- og efterladtepenioner

Artikel 50

Almindelige bestemmelser

1. Når der er indgivet ansøgning om ydelser, fastsættes retten til ydelser af de kompetente institutioner i de medlemsstater, hvis lovgivning den pågældende har været omfattet af, medmindre den pågældende udtrykkeligt anmoder om, at fastsættelsen af ydelser ved alderdom efter lovgivningen i en eller flere medlemsstater stilles i bero.
2. Såfremt den pågældende på et bestemt tidspunkt ikke eller ikke længere opfylder de foreskrevne betingelser i alle de medlemsstaters lovgivning, han har været omfattet af, skal de institutioner, som anvender en lovgivning, hvis betingelser er opfyldt, ved beregningen af ydelser efter artikel 52, stk. 1, litra a) eller b), ikke medregne perioder, der er tilbagelagt efter lovgivninger, hvis betingelser ikke eller ikke længere er opfyldt, hvis denne medregning fører til et lavere ydelsesbeløb.

3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse, når den pågældende udtrykkeligt har anmodet om, at fastsættelsen af en eller flere ydelser ved alderdom stilles i bero.

4. Der foretages automatisk en fornyet beregning af ydelserne fra det tidspunkt, hvor de betingelser, der er foreskrevet i en eller flere af de øvrige lovgivninger, er opfyldt, eller når den pågældende anmoder om fastsættelse af en ydelse ved alderdom, der er blevet stillet i bero i overensstemmelse med stk. 1, medmindre de perioder, der er tilbagelagt efter andre lovgivninger, allerede er medregnet i henhold til stk. 2 eller 3.

Artikel 51

Særlige bestemmelser om sammenlægning af perioder

1. Såfremt tilkendelse af visse ydelser efter en medlemsstats lovgivning er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder udelukkende inden for en bestemt beskæftigelse som lønnet eller selvstændig eller inden for et fag, for hvilke der gælder en særordning, som anvendes på personer, der udøver lønnet eller selvstændig virksomhed, medregner den kompetente institution i medlemsstaten kun de perioder, der tilbagelagt efter en anden medlemsstats lovgivning efter en tilsvarende ordning, eller hvis en sådan ikke findes, inden for samme fag eller i givet fald inden for den samme lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed.

Såfremt den pågældende på grundlag af de således tilbagelagte perioder ikke opfylder betingelserne for at modtage ydelser efter en særordning, medregnes disse perioder ved tilkendelse af ydelser efter den almindelige ordning, eller, hvis en sådan ordning ikke findes, efter ordningen for arbejdstagere eller funktionærer, forudsat at den pågældende har været omfattet af en af disse ordninger.

2. De forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter en særordning i en medlemsstat, medregnes ved tilkendelse af ydelser efter den almindelige ordning, eller, hvis en sådan ikke findes, efter den ordning, der i en anden medlemsstat gælder for arbejdstagere eller funktionærer, forudsat at den pågældende har været omfattet af en af disse ordninger, også selv om de pågældende perioder allerede er medregnet i sidstnævnte medlemsstat efter en særordning.

3. Såfremt erhvervelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser efter lovgivningen i en medlemsstat er betinget af, at den pågældende var forsikret på tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden, anses denne betingelse for at være opfyldt, hvis den pågældende var forsikret efter lovgivningen i en anden medlemsstat, i overensstemmelse med de procedurer, der i bilag XI er fastsat for hver af de pågældende medlemsstater.

Artikel 52

Ydelsernes fastsættelse

1. Den kompetente institution beregner det ydelsesbeløb, der skal udredes:
  - a) i henhold til den for institutionen gældende lovgivning, men kun hvis de betingelser, der kræves for ret til ydelser, udelukkende er opfyldt efter national lovgivning (national ydelse)

-
- b) ved at beregne et teoretisk beløb og derefter et faktisk beløb (pro rata-ydelse) således:
- i) det teoretiske beløb for ydelsen er lig den ydelse, som den pågældende ville kunne gøre krav på, hvis samtlige forsikrings- og/eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter de øvrige medlemsstaters lovgivning, havde været tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning på det tidspunkt, da ydelsen skulle fastsættes. Såfremt ydelsesbeløbet efter nævnte lovgivning ikke afhænger af længden af de tilbagelagte perioder, anses dette beløb for at være det teoretiske beløb
  - ii) den kompetente institution fastsætter derefter det faktiske beløb for pro rata-ydelsen på grundlag af det teoretiske beløb efter forholdet mellem længden af de forsikrings- og/eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, og den samlede længde af de forsikrings- og/eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter alle de medlemsstaters lovgivning, som den pågældende har været omfattet af, forud for forsikringsbegivenhedens indtræden.
2. Den kompetente institution anvender i givet fald samtlige regler om nedsættelse, midlertidig inddragelse eller bortfald af ydelser, der er fastsat i den for institutionen gældende lovgivning, på ydelsesbeløbet beregnet i henhold til stk. 1, litra a) og b), inden for de grænser, der er fastsat i artikel 53, 54 og 55.
3. Den pågældende har fra den kompetente institution i hver af de berørte medlemsstater ret til det højeste af de ydelsesbeløb, der er beregnet i henhold til stk. 1, litra a) og b).

4. Hvis beregningen i henhold til stk. 1, litra a), i en medlemsstat altid fører til det resultat, at den nationale ydelse er lig med eller højere end pro rata-ydelsen, beregnet i henhold til stk. 1, litra b), kan den kompetente institution undlade at foretage pro rata-beregning på de i gennemførelsesforordningen fastsatte betingelser. Sådanne situationer er angivet i bilag VIII.

Artikel 53

Antikumulationsregler

1. Sammenfald af ydelser ved invaliditet, alderdom og til efterladte, som beregnes eller udredes på grundlag af forsikrings- og/eller bopælsperioder, der er tilbagelagt af en og samme person, betragtes som sammenfald af ydelser af samme art.
2. Sammenfald af ydelser, der ikke kan betragtes som ydelser af samme art i den i stk. 1 anførte forstand, betragtes som sammenfald af ydelser af forskellig art.
3. Følgende bestemmelser gælder for anvendelsen af antikumulationsregler i en medlemsstats lovgivning, når der er sammenfald mellem en ydelse ved invaliditet, alderdom eller til efterladte med en ydelse af samme art eller en ydelse af forskellig art eller sammenfald med andre indtægter:
  - a) Den kompetente institution skal kun tage hensyn til ydelser eller indtægter, der er erhvervet eller opnået i en anden medlemsstat, såfremt det er fastsat i den for institutionen gældende lovgivning, at ydelser eller indtægter, der er erhvervet eller opnået i udlandet, skal tages i betragtning.

-
- b) Den kompetente institution skal tage hensyn til det ydelsesbeløb, der skal udbetales af en anden medlemsstat inden fradrag af skat, sociale sikringsbidrag og andre individuelle indeholdelser, medmindre den for institutionen gældende lovgivning indeholder antikumulationsregler, der skal anvendes efter sådanne indeholdelser på de betingelser og efter de procedurer, som er fastlagt i gennemførelsesforordningen.
- c) Den kompetente institution skal ikke tage hensyn til det ydelsesbeløb, der er erhvervet ret til efter lovgivningen i en anden medlemsstat på grundlag af en frivillig eller frivillig fortsat forsikring.
- d) Såfremt en enkelt medlemsstat anvender antikumulationsregler, fordi den pågældende modtager ydelser af samme eller af anden art i henhold til andre medlemsstaters lovgivning eller har andre indtægter, der er opnået i andre medlemsstater, kan den pågældende ydelse højst nedsættes med et beløb, der svarer til beløbet for sådanne ydelser eller for sådanne indtægter.

Artikel 54

Sammenfald af ydelser af samme art

1. Ved sammenfald af ydelser af samme art, der skal udbetales efter lovgivningen i to eller flere medlemsstater, finder antikumulationsreglerne i en medlemsstats lovgivning ikke anvendelse på en pro rata-ydelse.

2. Antikumulationsreglerne finder kun anvendelse på en national ydelse, såfremt det drejer sig om
- a) en ydelse, hvis størrelse er uafhængig af forsikrings- eller bopælsperiodernes længde
- eller
- b) en ydelse, hvis størrelse fastsættes på grundlag af en fiktiv periode, der anses for at være tilbagelagt mellem tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden og et senere tidspunkt, når der samtidig består ret til en sådan ydelse og
- i) enten en ydelse af samme art, medmindre to eller flere medlemsstater har indgået aftale om ikke at medregne samme fiktive periode mere end én gang
- ii) eller en ydelse som omhandlet i litra a) ovenfor.

De i litra a) og b) nævnte ydelser og aftaler er anført i bilag IX.

Artikel 55

Samtidig ret til ydelser af forskellig art

1. Såfremt det på grund af udbetaling af ydelser af forskellig art eller anden indtægt er nødvendigt at anvende antikumulationsreglerne i den pågældende medlemsstats lovgivning, fordi der er tale om:

- a) to eller flere nationale ydelser, skal de kompetente institutioner dividere ydelsen eller ydelserne eller en anden indtægt, som er blevet medregnet, med antallet af ydelser, som er omfattet af de nævnte regler

Anvendelsen af denne litra kan dog ikke fratage den pågældende sin status som pensionist i forbindelse med anvendelse af de andre kapitler i dette afsnit på de betingelser og efter de procedurer, som er fastlagt i gennemførelsesforordningen.

- b) en eller flere pro rata-ydelser, skal de kompetente institutioner med henblik på anvendelsen af antikumulationsreglerne medregne ydelsen eller ydelserne eller andre indtægter samt alle andre bestanddele svarende til forholdet mellem de forsikrings- og/eller bopælsperioder, der er taget i betragtning ved den i artikel 52, stk. 1, litra b), nr. ii), omhandlede beregning, eller
- c) en eller flere nationale ydelser og en eller flere pro rata-ydelser, skal de kompetente institutioner lade litra a) finde tilsvarende anvendelse for så vidt angår nationale ydelser og lade litra b) finde tilsvarende anvendelse for så vidt angår pro rata-ydelser.

2. Den kompetente institution foretager ikke deling af nationale ydelser, hvis den for institutionen gældende lovgivning indeholder bestemmelser om, at ydelser af forskellig art og/eller anden indtægt samt alle andre bestanddele skal medregnes med et beløb svarende til forholdet mellem de i artikel 52, stk. 1, litra b), nr. ii), omhandlede forsikrings- og/eller bopælsperioder.
3. Stk. 1 og 2 finder tilsvarende anvendelse, såfremt det i en eller flere medlemsstaters lovgivning er fastsat, at der ikke opstår ret til ydelser i de tilfælde, hvor den pågældende får udbetalt en ydelse af anden art efter lovgivningen i en anden medlemsstat eller har andre indtægter.

Artikel 56

Supplerende bestemmelser om beregning af ydelser

1. For beregningen af de i artikel 52, stk. 1, litra b), omhandlede teoretiske beløb og pro rata-beløb gælder følgende regler:
  - a) såfremt den samlede længde af de forsikrings- og/eller bopælsperioder, der efter lovgivningen i samtlige berørte medlemsstater er tilbagelagt forud for forsikringsbegivenhedens indtræden, overstiger den længste forsikringstid, der kræves efter lovgivningen i en af disse medlemsstater for at opnå fuld ydelse, skal den pågældende medlemsstats kompetente institution medregne denne forsikringstid i stedet for den samlede længde af de tilbagelagte perioder; denne beregningsmetode må ikke føre til, at den pågældende institution skal udrede et større ydelsesbeløb end størrelsen af den fulde ydelse, der er fastsat i den for denne institution gældende lovgivning. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på ydelser, hvis størrelse er uafhængig af forsikringsperiodernes længde

-
- b) proceduren for medregning af sammenfaldende perioder findes i gennemførelsesforordningen
- c) såfremt det i en medlemsstats lovgivning er fastsat, at ydelserne beregnes på grundlag af gennemsnitlige, forholdsmæssige, faste eller fiktive indtægter, bidrag, bidragsbaser, tillæg, indtjening, andre beløb eller en kombination af flere af disse, skal den kompetente institution:
- i) fastsætte beregningsgrundlaget for ydelserne udelukkende på grundlag af de forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning
  - ii) med henblik på fastsættelsen af det beløb, der skal beregnes på grundlag af de forsikrings- og/eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter lovgivningen i de øvrige medlemsstater, anvende de samme bestanddele, der er fastsat eller konstateret for de forsikringsperioder, der er tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning

i overensstemmelse med de procedurer i bilag XI, som er fastsat for den berørte medlemsstat.

2. Bestemmelserne i en medlemsstats lovgivning om regulering af de bestanddele, der er indgået i beregningen af ydelserne, finder i givet fald anvendelse på bestanddele, som den kompetente institution i denne medlemsstat skal tage hensyn til i overensstemmelse med stk. 1, i forbindelse med de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter andre medlemsstaters lovgivning.

Artikel 57

Forsikrings- eller bopælsperioder på under et år

1. Uanset artikel 52, stk. 1, litra b), er en medlemsstats institution ikke forpligtet til at tilkende ydelser på grundlag af perioder, der er tilbagelagt efter den for denne institution gældende lovgivning, og som skal tages i betragtning ved forsikringsbegivenhedens indtræden, såfremt

– de omtalte perioder sammenlagt er på under ét år

og

– der ikke alene på grundlag af disse perioder består ret til ydelser efter denne lovgivning.

I denne artikel forstås ved "perioder": alle forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder eller perioder med selvstændig erhvervsvirksomhed, som enten kvalificerer til eller direkte øger den pågældende ydelse.

2. Den kompetente institution i hver af de øvrige berørte medlemsstater skal medregne de i stk. 1 nævnte perioder, jf. artikel 52, stk. 1, litra b) nr. i).

3. Såfremt anvendelsen af stk. 1 ville medføre, at samtlige institutioner i de berørte stater blev fritaget for pligten til at udrede ydelser, skal ydelserne tilkendes alene efter lovgivningen i den medlemsstat, hvis betingelser den pågældende senest har opfyldt, som om samtlige forsikrings- og bopælsperioder, der er tilbagelagt og medregnet efter artikel 6 og artikel 51, stk. 1 og 2, har været tilbagelagt efter den pågældende medlemsstats lovgivning.

Artikel 58

Ydelse af tillæg

1. En person, der modtager ydelser i henhold til dette kapitel, kan ikke få tilkendt et beløb, der er lavere end den minimumsydelse, som for en forsikrings- eller bopælsperiode svarende til samtlige perioder, der efter bestemmelserne i dette kapitel er taget i betragtning ved ydelsens fastsættelse, er fastsat i lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, og efter hvis lovgivning han har ret til ydelser.
2. Den kompetente institution i den pågældende medlemsstat skal gennem hele det tidsrum, hvor den pågældende er bosat i denne stat, udbetale ham et tillæg svarende til forskellen mellem summen af de ydelser, der tilkommer ham efter dette kapitel, og størrelsen af minimumsydelsen.

Artikel 59

Regulering og fornyet beregning af ydelser

1. Såfremt metoden for fastsættelse eller reglerne for beregning af ydelser ændres i medfør af en medlemsstats lovgivning, eller såfremt der sker en relevant ændring i den pågældendes personlige situation, der efter denne lovgivning resulterer i en justering af ydelsen, foretages der en fornyet beregning i medfør af artikel 52.

2. Såfremt ydelserne i den pågældende medlemsstat ændres med en procentdel eller et bestemt beløb som følge af stigninger i leveomkostningerne, ændringer i indtægtsniveauet eller andre forhold, som giver anledning til regulering, finder en sådan procentsats eller et sådant bestemt beløb dog direkte anvendelse på de ydelser, der er fastsat efter artikel 52, uden at der skal foretages fornyet beregning.

Artikel 60

Særlige bestemmelser for tjenestemænd

1. Artikel 6, artikel 50, artikel 51, stk. 3, og artikel 52-59 finder tilsvarende anvendelse på personer, der er omfattet af en særlig ordning for tjenestemænd.

2. Såfremt erhvervelse, fortabelse, bevarelse eller generhvervelse af ret til ydelser efter en særordning for tjenestemænd i henhold til en kompetent medlemsstats lovgivning er betinget af, at samtlige forsikringsperioder er tilbagelagt efter en eller flere særordninger for tjenestemænd i denne medlemsstat eller efter ordninger, som efter denne medlemsstats lovgivning anses for at svare til sådanne perioder, medregner den kompetente institution i den pågældende medlemsstat dog udelukkende de perioder, der kan anerkendes efter den for denne institution gældende lovgivning.

Såfremt den pågældende på grundlag af de således tilbagelagte perioder ikke opfylder betingelserne for at modtage disse ydelser, medregnes disse perioder ved tilkendelse af ydelser efter den almindelige ordning eller, hvis en sådan ordning ikke findes, efter ordningen for arbejdstagere eller funktionærer, alt efter omstændighederne.

3. Når ydelserne efter en særordning for tjenestemænd i henhold til en medlemsstats lovgivning beregnes på grundlag af det senest udbetalte vederlag eller de vederlag, der er oppebåret i løbet af en referenceperiode, tager den kompetente institution i denne stat ved beregningen udelukkende hensyn til det behørigt fremskrevne vederlag, der er oppebåret i den eller de perioder, hvor den pågældende var omfattet af denne lovgivning.

KAPITEL 6

Arbejdsløshedsydelser

Artikel 61

Særlige bestemmelser om sammenlægning af forsikringsperioder, beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed

1. Den kompetente institution i en medlemsstat, i hvis lovgivning erhvervelse, bevarelse, generhvervelse eller varighed af retten til ydelser er betinget af, at der er tilbagelagt enten forsikringsperioder, beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, skal i fornødent omfang medregne forsikringsperioder, beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt efter enhver anden medlemsstats lovgivning, som om det drejer sig om perioder, der er blevet tilbagelagt efter den for institutionen gældende lovgivning.

Når retten til ydelser i henhold til gældende lovgivning er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, medregnes beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt efter lovgivningen i en anden medlemsstat, dog kun, hvis disse perioder ville være blevet anset for forsikringsperioder, hvis de var blevet tilbagelagt efter gældende lovgivning.

2. Med undtagelse af de tilfælde, der er nævnt i artikel 65, stk. 5, litra a), er anvendelsen af stk. 1 betinget af, at den pågældende senest, efter bestemmelserne i den lovgivning i henhold til hvilken der ansøges om ydelser, har tilbagelagt:

- forsikringsperioder, hvis denne lovgivning kræver forsikringsperioder
- beskæftigelsesperioder, hvis denne lovgivning kræver beskæftigelsesperioder, eller
- perioder med selvstændig virksomhed, hvis denne lovgivning kræver perioder med selvstændig virksomhed.

Artikel 62

Beregning af ydelserne

1. Den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning fastsætter, at ydelserne beregnes på grundlag af størrelsen af den tidligere løn- eller erhvervsindtægt, skal som grundlag for beregningen kun benytte den løn- eller erhvervsindtægt, som den pågældende har haft under sin seneste lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed efter denne lovgivning.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder ligeledes anvendelse, såfremt den for den kompetente institution gældende lovgivning foreskriver en fast referenceperiode til bestemmelse af, hvilken lønindtægt der skal danne grundlag for beregningen af ydelserne, og hvor den pågældende i hele eller en del af denne periode har været underlagt lovgivningen i en anden medlemsstat.

3. Uden at stk. 1 og 2 berøres heraf, skal bopælsstedets institution for så vidt angår grænsearbejdere, der er omfattet af artikel 65, stk. 5, litra a), tage hensyn til den løn- eller erhvervsindtægt, som den pågældende har haft i den medlemsstat, hvis lovgivning han var underlagt under sin seneste beskæftigelse eller selvstændige virksomhed, i overensstemmelse med bestemmelserne i gennemførelsesforordningen.

Artikel 63

Særlige bestemmelser vedrørende ophævelse af bopælsbestemmelser

Ved anvendelsen af dette kapitel finder artikel 7 kun anvendelse i forbindelse med de i artikel 64 og 65 omhandlede tilfælde og inden for de deri fastlagte grænser.

Artikel 64

Arbejdsløse, som rejser til en anden medlemsstat

1. En fuldtidsledig, der opfylder en kompetent medlemsstats lovgivnings betingelser for at være ydelsesberettiget, og som rejser til en anden medlemsstat for at søge beskæftigelse, bevarer retten til kontantydelse ved arbejdsløshed på følgende betingelser og inden for følgende grænser:
  - a) Den arbejdsløse skal før sin afrejse have været tilmeldt som arbejdssøgende og have stået til rådighed for arbejdsformidlingen i den kompetente medlemsstat i mindst fire uger, efter at han blev arbejdsløs. Det kompetente arbejdsformidlingskontor eller den kompetente institution kan dog give samtykke til, at han rejser inden udløbet af denne frist.

-
- b) Den arbejdsløse skal tilmelde sig som arbejdssøgende ved arbejdsformidlingen i den medlemsstat, hvortil han rejser, underkastes den dér bestående kontrol og overholde de betingelser, der er fastsat i denne medlemsstats lovgivning. Denne betingelse betragtes som opfyldt for den periode, der går forud for tilmeldingen, hvis denne finder sted inden syv dage efter det tidspunkt, hvor han ophørte med at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i den medlemsstat, han har forladt. I undtagelsestilfælde kan det kompetente arbejdsformidlingskontor eller den kompetente institution forlænge denne frist.
- c) Retten til ydelser bevares i tre måneder, regnet fra det tidspunkt, hvor den arbejdsløse ophørte med at stå til rådighed for arbejdsformidlingen i den medlemsstat, han har forladt, dog således at det samlede tidsrum, for hvilket der tilkendes ydelser, ikke kan overstige det samlede tidsrum, hvor den arbejdsløse har ret til ydelser i medfør af den nævnte medlemsstats lovgivning; de tre måneder kan af det kompetente arbejdsformidlingskontor eller den kompetente institution forlænges til højst seks måneder.
- d) Ydelserne udredes af den kompetente institution efter den for institutionen gældende lovgivning, og for denne institutions regning.
2. Såfremt den pågældende vender tilbage til den kompetente medlemsstat ved eller inden udløbet af den periode, i hvilken han efter bestemmelserne i stk. 1, litra c), har ret til ydelser, er han fortsat berettiget til ydelser efter denne medlemsstats lovgivning. Såfremt han ikke vender tilbage til den kompetente medlemsstat ved eller inden udløbet af nævnte periode, mister han enhver ret til ydelser efter denne stats lovgivning, medmindre denne lovgivning indeholder gunstigere bestemmelser. I undtagelsestilfælde kan det kompetente arbejdsformidlingskontor eller den kompetente institution tillade den pågældende at vende tilbage senere, uden at han mister sine rettigheder.

3. Mellem to beskæftigelsesperioder er den maksimale samlede periode, hvor der er ret til ydelser i henhold til stk. 1, tre måneder, medmindre lovgivningen i den kompetente medlemsstat indeholder gunstigere bestemmelser; de(n) kompetente myndighed(er) eller institution(er) kan forlænge denne periode til højst seks måneder.

4. Reglerne for informationsudveksling, samarbejde og gensidig bistand mellem institutionerne og kontorerne i den kompetente medlemsstat og i den medlemsstat, hvortil den pågældende rejser for at søge beskæftigelse, fastsættes i gennemførelsesforordningen.

Artikel 65

Arbejdsløse, som var bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat

1. En person, som er delvis eller periodevis arbejdsløs, og som under sin seneste beskæftigelse eller selvstændige virksomhed var bosat i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, skal stille sig til rådighed for sin arbejdsgiver eller arbejdsformidlingen i den kompetente medlemsstat. Han har ret til ydelser efter den kompetente medlemsstats lovgivning, som om han var bosat i nævnte medlemsstat. Disse ydelser udredes af institutionen i den kompetente medlemsstat.

2. En fuldtidsledig, der under sin seneste beskæftigelse eller selvstændige virksomhed var bosat i en anden medlemsstat end den kompetente medlemsstat, og som fortsat er bosat i den medlemsstat eller vender tilbage til den medlemsstat, skal stille sig til rådighed for arbejdsformidlingen i bopælsmedlemsstaten. Uden at det berører artikel 64, kan en fuldtidsledig som et supplerende skridt stille sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den medlemsstat, hvor han senest havde beskæftigelse eller selvstændig virksomhed.

En arbejdsløs, der ikke er grænsearbejder, og som ikke vender tilbage til sin bopælsmedlemsstat, skal stille sig til rådighed for arbejdsformidlingen i den medlemsstat, hvis lovgivning han senest var underlagt.

3. Den i stk. 2, første punktum, nævnte fuldtidsledige skal tilmelde sig som arbejdssøgende ved arbejdsformidlingen i den medlemsstat, hvor han er bosat, og underkastes den dér bestående kontrol og overholde de betingelser, der er fastsat i denne medlemsstats lovgivning. Såfremt han også vælger at tilmelde sig som arbejdssøgende i den medlemsstat, hvor han havde sin seneste beskæftigelse eller selvstændige virksomhed, skal han opfylde de forpligtelser, der gælder i den stat.

4. Gennemførelsen af stk. 2, andet punktum, og stk. 3, andet punktum, samt reglerne for informationsudveksling, samarbejde og gensidig bistand mellem institutionerne og kontorerne i bopælsmedlemsstaten og i den medlemsstat, hvor den pågældende havde sin seneste beskæftigelse, fastsættes i gennemførelsesforordningen.

5. a) Den i stk. 2, første og andet punktum, nævnte fuldtidsledige har ret til ydelser i overensstemmelse med lovgivningen i bopælsmedlemsstaten, som om han havde været underlagt den lovgivning under sin seneste lønnede beskæftigelse eller selvstændige virksomhed. Disse ydelser udredes af institutionen på det sted, hvor den pågældende er bosat.

- b) En arbejdstager, der ikke er grænsearbejder, og som har fået udbetalt ydelser for den kompetente institutions regning i den medlemsstat, hvis lovgivning han senest var underlagt, modtager ved sin tilbagevenden til bopælsmedlemsstaten ydelser i overensstemmelse med artikel 64, idet ydelser efter litra a) suspenderes i den periode, hvor han modtager ydelser i henhold til den lovgivning, han senest var underlagt.

6. Ydelser, der efter stk. 5 udredes af institutionen på det sted, hvor den pågældende har bopæl, udredes fortsat for denne institutions regning. Den kompetente institution i den medlemsstat, hvis lovgivning han senest var underlagt, skal dog, med forbehold af stk. 7, til institutionen på det sted, hvor han har bopæl, refundere det fulde beløb af de ydelser, der af denne institution er udredt i de første tre måneder. Refusionsbeløbet i denne periode kan ikke være større end det beløb, der i tilfælde af arbejdsløshed udbetales efter den kompetente medlemsstats lovgivning. I det tilfælde, der omhandles i stk. 5, litra b), skal den periode, hvor ydelserne udredes i henhold til artikel 64, fradrages den periode, der er omhandlet i andet punktum i dette stykke. Reglerne for refusion fastsættes i gennemførelsesforordningen.

7. Den i stk. 6 omhandlede refusionsperiode forlænges dog til fem måneder, når den pågældende person i løbet af de forudgående 24 måneder har afsluttet beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed af mindst 12 måneders varighed i den medlemsstat, hvis lovgivning han senest var underlagt, når sådanne perioder giver ret til arbejdsløshedsunderstøttelse.

8. Med henblik på stk. 6 og 7 kan to eller flere medlemsstater eller deres kompetente myndigheder aftale andre refusionsregler eller give afkald på enhver refusion mellem de institutioner, der er omfattet af deres lovgivning.

KAPITEL 7

Efterløn

Artikel 66

Ydelser

Når retten til efterløn i henhold til gældende lovgivning er betinget af, at der er tilbagelagt forsikringsperioder, beskæftigelsesperioder eller perioder med selvstændig virksomhed, finder bestemmelserne i artikel 6 ikke anvendelse.

KAPITEL 8

Familieydelse

Artikel 67

Familiemedlemmer som har bopæl i en anden medlemsstat

En person har ret til familieydelse i henhold til den kompetente medlemsstats lovgivning også for de familiemedlemmer, der har bopæl i en anden medlemsstat, som om de havde bopæl i førstnævnte medlemsstat. En pensionist har dog ret til familieydelse i henhold til lovgivningen i den medlemsstat, der er kompetent med hensyn til pensionen.

Artikel 68

Prioriteringsregler i tilfælde af samtidig ret

1. Hvis der inden for samme periode og for de samme familiemedlemmer skal udbetales ydelser i henhold til mere end én medlemsstats lovgivning, gælder følgende prioriteringsregler:
  - a) Såfremt mere end én medlemsstat skal udbetale familieydelser på forskellig grundlag, gælder følgende prioritetsorden: først ret til ydelser i kraft af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed, derefter ret til ydelser i kraft af modtagelse af en pension eller en rente og endelig ret til ydelser i kraft af bopælen.
  - b) Såfremt mere end én medlemsstat skal udbetale familieydelser på samme grundlag, fastlægges prioritetsordenen på grundlag af følgende subsidiære kriterier:
    - i) hvis der er tale om ret til ydelser i kraft af lønnet beskæftigelse eller selvstændig virksomhed: børnenes bopæl, når der dér udøves en sådan beskæftigelse, og subsidiært i givet fald det højeste af de ydelsesbeløb, der følger af de pågældende lovgivninger. I sidstnævnte tilfælde fordeles udgifterne til betaling af ydelserne efter kriterierne i gennemførelsesforordningen
    - ii) hvis der er tale om ret til ydelser i kraft af modtagelse af en pension eller en rente: børnenes bopæl, når der udbetales en pension i henhold til denne lovgivning, og subsidiært i givet fald den længste af de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt i henhold til de pågældende lovgivninger

iii) hvis der er tale om ret til ydelser i kraft af bopælen: børnenes bopæl.

2. I tilfælde af samtidig ret til ydelser tilkendes familieydelse i overensstemmelse med den lovgivning, der er udpeget som prioriteret efter stk. 1. Rettigheder til familieydelse, der skal udbetales i henhold til en eller flere andre modstridende lovgivninger, suspenderes op til det beløb, der er fastsat i førstnævnte medlemsstats lovgivning, og et forskelsbetinget supplement udredes om fornødent for den del, der overstiger dette beløb. Et sådant forskelsbetinget supplement skal dog ikke nødvendigvis udredes til børn, der har bopæl i en anden medlemsstat, hvis kravet på den pågældende ydelse udelukkende er baseret på bopæl.

3. Hvis der i henhold til artikel 67 indgives en ansøgning om familieydelse til den kompetente institution i en medlemsstat, hvis lovgivning finder anvendelse, men ikke har prioritet i henhold til denne artikels stk. 1 og 2:

- a) videresender denne institution straks ansøgningen til den kompetente institution i den medlemsstat, hvis lovgivning finder prioriteret anvendelse, underretter den pågældende person og udreder, uden at bestemmelserne i gennemførelsesforordningen vedrørende foreløbig tilkendelse af ydelser berøres heraf, om nødvendigt det forskelsbetingede supplement, jf. stk. 2
- b) behandler den kompetente institution i den medlemsstat, hvis lovgivning finder prioriteret anvendelse, denne ansøgning, som om den var indgivet direkte til den, og datoen for indgivelsen af en sådan ansøgning til den første institution betragtes som datoen for dens indgivelse til den prioriterede institution.

Artikel 69

Supplerende bestemmelser

1. Hvis der i henhold til den i artikel 67 og 68 udpegede lovgivning ikke er nogen ret til supplerende eller særlige familieydelser til forældreløse børn, tilkendes disse ydelser automatisk som supplement til de øvrige familieydelser, hvortil der er erhvervet ret i henhold til førnævnte lovgivning, efter lovgivningen i den medlemsstat, som den afdøde har været omfattet af i det længste tidsrum, hvis retten erhverves i medfør af denne lovgivning. Såfremt der ikke er erhvervet nogen ret efter denne lovgivning, undersøges det, om betingelserne for erhvervelse af ret efter lovgivningen i de øvrige berørte medlemsstater er til stede, og ydelserne tilkendes, idet de forsikrings- eller bopælsperioder, der er tilbagelagt efter disse medlemsstaters lovgivning, lægges til grund i rækkefølge efter aftagende længde.
2. Ydelser, der udbetales i form af pension eller rente eller tillæg til pension eller rente, tilkendes og beregnes efter kapitel 5.

KAPITEL 9

Særlige ikke-bidragspligtige kontantydelse

Artikel 70

Almindelig bestemmelse

1. Denne artikel finder anvendelse på særlige, ikke-bidragspligtige kontantydelse, der tilkendes i henhold til lovgivning, som på grund af sin personkreds, mål og/eller betingelser for ret til ydelser, har træk både fra lovgivning om social sikring, som omhandlet i artikel 3, stk. 1, og fra social bistand.

2. Med henblik på dette kapitel forstås ved: "særlige, ikke-bidragspligtige kontantydelse":
ydelser som:

a) enten har til formål:

- i) at supplere, erstatte eller yde et tillæg til dækning af de risici, der er omfattet af de i artikel 3, stk. 1, omhandlede sociale sikringsområder, og garantere de pågældende personer et eksistensminimum under hensyn til de økonomiske og sociale forhold i den pågældende medlemsstat

eller

- ii) udelukkende at sikre en særlig beskyttelse af handicappede i snæver tilknytning til disse personers sociale miljø i den pågældende medlemsstat

og

- b) hvis finansiering udelukkende stammer fra obligatorisk beskatning til dækning af generelle offentlige udgifter, og betingelserne for tilkendelse og beregning af ydelserne ikke afhænger af et bidrag fra ydelsesmodtagerens side. Dog skal ydelser, der tilkendes som supplement til en bidragspligtig ydelse, ikke betragtes som bidragspligtige ydelser alene af denne grund

og

- c) er opført i bilag X.

3. Artikel 7 og de øvrige kapitler i dette afsnit finder ikke anvendelse på de i stk. 2 nævnte ydelser.
4. De i stk. 2 omhandlede ydelser kan kun tilkendes i den medlemsstat, hvor de berørte personer er bosat, og i henhold til dennes lovgivning. De pågældende ydelser udredes af institutionen på bopælsstedet og for dennes regning.

AFSNIT IV

DEN ADMINISTRATIVE KOMMISSION OG DET RÅDGIVENDE UDVALG

Artikel 71

Den Administrative Kommissions sammensætning og virksomhed

1. Den Administrative Kommission for Koordinering af Sociale Sikringsordninger (i det følgende benævnt "Den Administrative Kommission"), der er oprettet under Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, består af en regeringsrepræsentant for hver af medlemsstaterne, eventuelt bistået af sagkyndige rådgivere. En repræsentant for Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber deltager i Den Administrative Kommissions møder med status som rådgiver.
2. Vedtægterne for Den Administrative Kommission fastsættes af dens medlemmer ved overenskomst mellem disse.

Afgørelserne om de i artikel 72, litra a), omhandlede fortolkningsspørgsmål vedtages i henhold til traktatens afstemningsregler og offentliggøres i nødvendigt omfang.

3. Den Administrative Kommissions sekretariatsforretninger varetages af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber.

Artikel 72

Den Administrative Kommissions opgaver

Den Administrative Kommission har til opgave at

- a) behandle ethvert administrativt spørgsmål eller fortolkningsspørgsmål, der opstår i forbindelse med bestemmelserne i denne forordning, gennemførelsesforordningen eller med enhver overenskomst eller ordning, der træffes inden for rammerne af disse forordninger, uden at dette berører de pågældende myndigheders, institutioners eller enkeltpersoners ret til at benytte sig af de procedurer og domstole, der er fastsat i medlemsstaternes lovgivning, i denne forordning eller i traktaten
- b) lette en ensartet anvendelse af fællesskabsretten, især ved at fremme udveksling af erfaringer og god administrativ praksis
- c) fremme og udvikle samarbejdet mellem medlemsstaterne og deres institutioner på den sociale sikrings område, især med henblik på at inddrage specifikke spørgsmål vedrørende visse personkategorier; lette gennemførelsen af grænseoverskridende samarbejde med henblik på koordinering af den sociale sikring

-
- d) fremme den størst mulige anvendelse af nye teknologier for at lette den frie bevægelighed for personer, især ved at modernisere procedurerne for dataudveksling og tilpasse informationsstrømmen mellem institutionerne til elektronisk udveksling under hensyntagen til udviklingen inden for databehandling i de enkelte medlemsstater; Den Administrative Kommission fastsætter fælles strukturelle regler for tjenesterne for elektronisk informationsbehandling, især med hensyn til sikkerhed og anvendelse af standarder, og den fastsætter bestemmelser om funktionen af den fælles del af disse tjenester
- e) udøve enhver anden funktion, der i medfør af denne forordning og senere forordninger eller enhver overenskomst eller ordning, der måtte blive truffet inden for rammerne af disse forordninger, henhører under dens kompetence
- f) fremsætte forslag til Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber om koordinering af de sociale sikringsordninger med henblik på at forbedre og modernisere gældende fællesskabsret ved udarbejdelsen af de fremtidige forordninger eller ved hjælp af andre instrumenter, der er fastlagt i traktaten
- g) fastlægge de nødvendige elementer, der skal tages i betragtning ved opstillingen af regnskaberne over de udgifter, der i henhold til denne forordning skal afholdes af medlemsstaternes institutioner, og vedtagelsen af den årlige regnskabsopgørelse mellem nævnte institutioner på grundlag af en rapport fra det i artikel 74 omhandlede Revisionsudvalg.

Artikel 73

Det Tekniske Udvalg for Databehandling

1. Et teknisk udvalg for databehandling (i det følgende benævnt "Det Tekniske Udvalg") oprettes under Den Administrative Kommission. Det Tekniske Udvalg forelægger Den Administrative Kommission forslag til de fælles arkitekturstandarder for driften af tjenesterne for elektronisk informationsbehandling, især med hensyn til sikkerhed og anvendelse af standarder; aflægger beretninger og forelægger en begrundet udtalelse, før Den Administrative Kommission træffer de i artikel 72, litra d), nævnte afgørelser. Reglerne for Det Tekniske Udvalgs sammensætning og virksomhed fastsættes af Den Administrative Kommission.

2. Med henblik herpå har Det Tekniske Udvalg til opgave at
  - a) indsamle den relevante tekniske dokumentation og foretage de nødvendige undersøgelser og arbejder for udførelsen af dets opgaver

  - b) forelægge Den Administrative Kommission de beretninger og begrundede udtalelser, der er nævnt i stk. 1

  - c) udføre alle opgaver og undersøgelser i spørgsmål, der forelægges af Den Administrative Kommission

  - d) sikre ledelsen af fællesskabspilotprojekter om anvendelse af tjenester for elektronisk informationsbehandling og, for så vidt angår Fællesskabet, operationelle ordninger for anvendelse af samme tjenester.

Artikel 74

Revisionsudvalget

1. Der nedsættes et Revisionsudvalg under Den Administrative Kommission. Reglerne for dets sammensætning og virksomhed fastsættes af Den Administrative Kommission.

Revisionsudvalget har til opgave

- a) at kontrollere den metode, der anvendes til fastsættelse og beregning af de gennemsnitlige årlige udgifter, som medlemsstaterne fremlægger
- b) at indsamle de nødvendige data og foretage de nødvendige beregninger for at gøre årlig status over hver enkelt medlemsstats krav
- c) regelmæssigt at aflægge rapport til Den Administrative Kommission om resultaterne af anvendelsen af denne forordning og gennemførelsesforordningen, især i finansiell henseende
- d) at forelægge de data og de rapporter, der er nødvendige, for at Den Administrative Kommission kan træffe afgørelse i henhold til artikel 72, litra g)

- e) at forelægge Den Administrative Kommission eventuelle forslag, herunder om denne forordning, vedrørende bestemmelserne i litra a), b) og c)
- f) at udføre alle former for arbejde, undersøgelser eller missioner vedrørende de spørgsmål, som Den Administrative Kommission forelægger det.

Artikel 75

Det Rådgivende Udvalg for Koordinering af Sociale Sikringsordninger

1. Der nedsættes et Rådgivende Udvalg for Koordinering af Sociale Sikringsordninger, (i det følgende benævnt "Det Rådgivende Udvalg"), der for hver af medlemsstaterne består af:
  - a) en regeringsrepræsentant
  - b) en repræsentant for arbejdstagernes faglige organisationer
  - c) en repræsentant for arbejdsgivernes faglige organisationer.

For hver af ovennævnte kategorier udnævnes der en suppleant for hver medlemsstat.

Medlemmer af og suppleanter til Det Rådgivende Udvalg udnævnes af Rådet. En repræsentant for Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber fungerer som formand for Det Rådgivende Udvalg. Det Rådgivende Udvalg fastsætter selv sin forretningsorden.

2. Det Rådgivende Udvalg har på anmodning af Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber eller Den Administrative Kommission eller på eget initiativ beføjelse til
- a) at drøfte generelle eller principielle spørgsmål og problemer i forbindelse med anvendelsen af fællesskabsbestemmelserne om koordinering af sociale sikringsordninger, navnlig for så vidt angår visse personkategorier
  - b) at formulere udtalelser herom til Den Administrative Kommission samt formulere forslag med henblik på eventuelle ændringer af nævnte bestemmelser.

AFSNIT V

FORSKELLIGE BESTEMMELSER

Artikel 76

Samarbejde

1. De kompetente myndigheder i medlemsstaterne skal underrette hinanden om:
- a) foranstaltninger, de har truffet med henblik på gennemførelsen af denne forordning
  - b) ændringer i deres lovgivning, som må antages at berøre gennemførelsen af denne forordning.

2. Medlemsstaternes myndigheder og institutioner skal med henblik på denne forordning yde hinanden bistand, som om det drejede sig om gennemførelsen af deres egen lovgivning. Den gensidige administrative bistand ydes i princippet vederlagsfrit af de nævnte myndigheder og institutioner. Den Administrative Kommission fastlægger dog arten af de refusionsberettigede udgifter og de tærskler, som udløser refusion.

3. Medlemsstaternes myndigheder og institutioner kan med henblik på anvendelsen af denne forordning forhandle direkte med hinanden samt med de pågældende personer eller deres repræsentanter.

4. Institutionerne og de personer, der er omfattet af denne forordning, har en gensidig forpligtelse til oplysning og samarbejde med henblik på at sikre, at denne forordning anvendes efter hensigten.

Institutionerne besvarer i overensstemmelse med princippet om god forvaltningsskik alle forespørgsler inden for en rimelig frist og informerer i den forbindelse de berørte personer om oplysninger, der er nødvendige for udøvelsen af deres rettigheder i henhold til denne forordning.

De pågældende underretter hurtigst muligt institutionerne i den kompetente medlemsstat og bopælsmedlemsstaten om enhver ændring i deres personlige forhold eller familiemæssige situation, der har betydning for deres ret til ydelser ifølge forordningen.

5. Manglende opfyldelse af den i stk. 4, tredje afsnit, nævnte oplysningspligt kan give anledning til foranstaltninger i henhold til den nationale lovgivning, som står i et rimeligt forhold til overtrædelsen. Disse foranstaltninger skal ikke desto mindre svare til dem, der finder anvendelse i lignende situationer, der henhører under national lovgivning, ligesom de ikke i praksis må gøre det umuligt eller uforholdsmæssigt vanskeligt at udøve de rettigheder, der er tillagt de berørte ved forordningen.
6. Hvis fortolkningen eller anvendelsen af denne forordning giver anledning til vanskeligheder, som kan bringe rettighederne for en af forordningen omfattet person i fare, kontakter institutionen i den kompetente medlemsstat eller i den medlemsstat, hvor den pågældende har bopæl, institutionen/institutionerne i den eller de berørte medlemsstater. Findes der ikke en løsning inden for en rimelig frist, kan de pågældende myndigheder forelægge sagen for Den Administrative Kommission.
7. En medlemsstats myndigheder, institutioner og domstole kan ikke afvise begæringer eller andre dokumenter, der forelægges dem, med den begrundelse, at de er affattet på en anden medlemsstats officielle sprog, der er anerkendt som officielt sprog i Fællesskabets institutioner, jf. traktatens artikel 290.

Artikel 77

Beskyttelse af personoplysninger

1. Når myndighederne eller institutionerne i en medlemsstat i henhold til denne forordning eller gennemførelsesforordningen meddeler myndighederne eller institutionerne i en anden medlemsstat personoplysninger, er denne meddelelse omfattet af lovgivningen om databeskyttelse i den medlemsstat, som fremsender dem. Enhver meddelelse fra myndigheden eller institutionen i den stat, som har modtaget dem, samt denne stats lagring, ændring og sletning af dataene, er omfattet af lovgivningen om databeskyttelse i den medlemsstat, som modtager dem.
2. Fremsendelse af data i henhold til denne forordning og gennemførelsesforordningen fra en medlemsstat til en anden sker under iagttagelse af fællesskabsbestemmelserne om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling og fri udveksling af personoplysninger.

Artikel 78

Elektronisk databehandling

1. Medlemsstaterne vil gradvis anvende de nye teknologier i forbindelse med udveksling, adgang til og behandling af de data, der er nødvendige for denne forordnings og gennemførelsesforordningens anvendelse. Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber støtter aktiviteter af fælles interesse fra det tidspunkt, hvor medlemsstaterne etablerer disse tjenester for elektronisk informationsbehandling.

2. Hver medlemsstat er ansvarlig for administrationen af sin egen del af tjenesterne for elektronisk informationsbehandling under iagttagelse af fællesskabsbestemmelserne om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling og fri udveksling af personoplysninger.

3. Et elektronisk dokument, som fremsendes eller udstedes af en institution i overensstemmelse med denne forordning og gennemførelsesforordningen, kan ikke afvises af nogen myndighed eller institution i en anden medlemsstat med den begrundelse, at det er blevet modtaget elektronisk, når modtagerinstitutionen har erklæret sig rede til at modtage elektroniske dokumenter. Gengivelse eller registrering af sådanne dokumenter betragtes som værende en korrekt gengivelse af det originale dokument eller registrering af de data, det vedrører, medmindre det modsatte bevises.

4. Et elektronisk dokument anses for gyldigt, hvis det computersystem, hvori dokumentet er registreret, indeholder de fornødne sikkerhedsforanstaltninger til at forhindre enhver ændring, videregivelse eller uautoriseret adgang til registreringen. Det skal til enhver tid være muligt at gengive de registrerede data i en umiddelbart læselig form. Når et elektronisk dokument overføres fra en institution til en anden, skal der træffes de fornødne sikkerhedsforanstaltninger i overensstemmelse med fællesskabsbestemmelserne om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling og fri udveksling af personoplysninger.

Artikel 79

Finansiering af foranstaltninger på det sociale sikringsområde

Inden for rammerne af denne forordning og gennemførelsesforordningen kan Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber helt eller delvis finansiere:

- a) foranstaltninger, der har til formål at forbedre udvekslingen af data mellem myndighederne og de sociale sikringsinstitutioner i medlemsstaterne, især elektronisk dataudveksling
- b) alle andre foranstaltninger, der har til formål at oplyse de personer, der er omfattet af denne forordning, og deres repræsentanter om de rettigheder og forpligtelser, der følger af denne forordning, ved anvendelse af de mest egnede midler.

Artikel 80

Fritagelse

1. Enhver i en medlemsstats lovgivning fastsat fritagelse for eller nedsættelse af afgifter, stempel-, rets- eller registreringsgebyrer for akter og dokumenter, der i henhold til den pågældende medlemsstats lovgivning skal fremlægges, udvides til også at omfatte tilsvarende akter og dokumenter, der i henhold til en anden medlemsstats lovgivning eller i henhold til denne forordning skal fremlægges.

2. Akter, dokumenter og attester af enhver art, der skal fremlægges i forbindelse med anvendelsen af denne forordning, er fritaget for legalisering af diplomatiske eller konsulære myndigheder.

Artikel 81

Begæringer, erklæringer, klage eller sagsanlæg

Begæringer, erklæringer, klager eller sagsanlæg, der i medfør af en medlemsstats lovgivning skal være indgivet til en myndighed, en institution eller en domstol i den pågældende medlemsstat inden en bestemt frist, anses for rettidigt indgivet, såfremt de inden for samme frist er indgivet til en tilsvarende myndighed, institution eller domstol i en anden medlemsstat. I så fald fremsender den myndighed, institution eller domstol, der har modtaget nævnte begæringer, erklæringer, klage eller sagsanlæg, dem straks, enten direkte eller gennem de kompetente myndigheder i de pågældende medlemsstater, til den kompetente myndighed, institution eller domstol i den førstnævnte medlemsstat. Datoen for indgivelse af disse begæringer, erklæringer, klage eller sagsanlæg til en myndighed, institution eller domstol i den sidstnævnte medlemsstat anses for at være datoen for deres indgivelse til den kompetente myndighed, institution eller domstol, der skal behandle dem.

Artikel 82

Lægeundersøgelser

De i en medlemsstats lovgivning foreskrevne lægeundersøgelser kan på den kompetente institutions anmodning foretages i en anden medlemsstat af institutionen på det sted, hvor ansøgeren eller modtageren af ydelser har bopæl eller ophold, på de betingelser, der er fastsat i gennemførelsesforordningen, eller er aftalt mellem de kompetente myndigheder i de pågældende medlemsstater.

Artikel 83

Gennemførelse af lovgivning

Særreglerne for anvendelsen af visse medlemsstaters lovgivning er anført i bilag XI.

Artikel 84

Inddrivelse af bidrag og tilbagesøgning af ydelser

1. Skyldige bidrag til en medlemsstats institution kan inddrives, og ydelser, der med urette er blevet udbetalt af en medlemsstats institution, kan tilbagesøges i en anden medlemsstat efter gældende procedurer og med de garantier og fortrinsrettigheder, som gælder for inddrivelse af skyldige bidrag og tilbagesøgning af ydelser, der med urette er blevet udbetalt af den tilsvarende institution i den sidstnævnte medlemsstat.

2. Retskraftige afgørelser fra domstole og administrative myndigheder om inddrivelse af bidrag, renter og alle andre omkostninger eller tilbagesøgning af uberettigede ydelser i henhold til en medlemsstats lovgivning anerkendes og fuldbyrdes efter anmodning fra den kompetente institution i en anden medlemsstat inden for rammerne af og i overensstemmelse med lovbestemte procedurer og andre procedurer, der finder anvendelse på tilsvarende afgørelser i denne medlemsstat. Sådanne afgørelser skal erklæres retskraftige i denne medlemsstat, såfremt det kræves i lovgivningen eller andre procedurer i nævnte medlemsstat.
3. Ved tvangsfuldbyrdelse samt i konkurs- og akkordforhandlinger har krav, som en medlemsstats institution har, i en anden medlemsstat samme fortrinsrettigheder, som tilsvarende krav ville have i henhold til denne medlemsstats lovgivning.
4. Reglerne til gennemførelse af denne artikel, herunder også vedrørende de omkostninger, der skal refunderes, fastsættes ved gennemførelsesforordningen eller om fornødent, og som et supplement, ved aftaler mellem medlemsstaterne.

Artikel 85

Institutioners krav

1. Såfremt en person modtager ydelser efter en medlemsstats lovgivning for en skade, der skyldes en begivenhed indtruffet i en anden medlemsstat, gælder følgende regler for den forpligtede institutions eventuelle krav over for en erstatningspligtig tredjemand:
  - a) når den forpligtede institution efter den for denne institution gældende lovgivning er indtrådt i de krav, som modtageren har over for tredjemand, skal enhver medlemsstat anerkende denne indtræden

b) når den forpligtede institution har et selvstændigt krav over for tredjemand, skal enhver medlemsstat anerkende dette krav.

2. Såfremt en person modtager ydelser i medfør af en medlemsstats lovgivning for en skade, der skyldes en begivenhed indtruffet i en anden medlemsstat, gælder de regler i den nævnte lovgivning, som bestemmer, i hvilke tilfælde arbejdsgivere eller de af dem beskæftigede arbejdstagere er fritaget for civilretligt ansvar, i forhold til den pågældende person eller til den kompetente institution.

Stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på den forpligtede institutions eventuelle krav over for arbejdsgivere eller de af dem beskæftigede arbejdstagere, i de tilfælde, hvor det ikke kan udelukkes, at de pågældende er erstatningspligtige.

3. Hvis to eller flere medlemsstater eller deres kompetente myndigheder i henhold til artikel 35, stk. 3, og/eller artikel 41, stk. 2, har indgået aftale om afkald på refusion mellem de under deres kompetence hørende institutioner, eller når refusionen er uafhængig af størrelsen af de ydelser, der faktisk er udredt, gælder følgende regler om eventuelle krav over for en erstatningspligtig tredjemand:

a) Såfremt institutionen i bopæls- eller opholdsstaten tilkender en person ydelser for en skade, der er indtrådt på den pågældende stats område, kan denne institution i henhold til den for institutionen gældende lovgivning indtræde i krav eller gøre et selvstændigt krav gældende over for en erstatningspligtig tredjemand.

- b) Ved anvendelsen af litra a):
- i) betragtes ydelsesmodtageren som forsikret af institutionen på bopæls- eller opholdsstedet og
  - ii) denne institution anses for at være den institution, som det påhviler at udrede ydelsen.
- c) Stk. 1 og 2 finder fortsat anvendelse på ydelser, der ikke er omfattet af aftalen om afkald på refusion eller af en refusion, der er uafhængig af størrelsen af de ydelser, der faktisk er udredt.

Artikel 86

Bilaterale aftaler

Med hensyn til forbindelserne mellem Luxembourg på den ene side og Frankrig, Tyskland og Belgien på den anden side vil der for så vidt angår gennemførelsen og varigheden af den i artikel 65, stk. 7, omhandlede periode blive indgået bilaterale aftaler.

AFSNIT VI

OVERGANGSBESTEMMELSER OG AFSLUTTENDE BESTEMMELSER

Artikel 87

Overgangsbestemmelser

1. Denne forordning begrundes ikke ret til ydelser for noget tidsrum, der ligger forud for datoen for dens anvendelse.

-
2. Enhver forsikringsperiode samt i givet fald enhver beskæftigelses- eller bopælsperiode eller periode med selvstændig virksomhed, der er tilbagelagt efter en medlemsstats lovgivning forud for datoen for denne forordnings anvendelse i den pågældende medlemsstat, tages i betragtning ved afgørelsen af ret til ydelser efter denne forordning.
  3. Rettigheder kan erhverves i medfør af denne forordning, selv om de vedrører en begivenhed, der er indtruffet, før forordningen kom til anvendelse i den pågældende medlemsstat, jf. dog stk. 1.
  4. Enhver ydelse, som på grund af personens nationalitet eller bopæl ikke har været tilkendt, eller hvis udbetaling har været stillet i bero, skal på den pågældendes anmodning tilkendes eller udbetales på ny fra datoen for forordningens anvendelse i den pågældende medlemsstat, medmindre tidligere anerkendte rettigheder har givet anledning til udbetaling af en kapitalydelse.
  5. De rettigheder, der tilkommer personer, som før denne forordnings anvendelse i en medlemsstat har fået tilkendt en pension, kan på de pågældendes anmodning tages op til revision under hensyntagen til denne forordnings bestemmelser.
  6. Såfremt den i stk. 4 eller stk. 5 omhandlede anmodning fremsættes inden to år efter datoen for denne forordnings anvendelse i en medlemsstat, erhverves rettigheder i medfør af denne forordning med virkning fra denne dato, uden at nogen medlemsstats lovgivning om bortfald eller begrænsning af rettigheder kan gøres gældende over for de pågældende personer.

-
7. Såfremt den i stk. 4 eller 5 omhandlede anmodning fremsættes efter udløbet af to år efter denne forordnings anvendelse i den pågældende medlemsstat, erhverves rettigheder, der ikke er fortabt eller forældet, fra datoen for anmodningens indgivelse, med forbehold af gunstigere bestemmelser i en medlemsstats lovgivning.
8. Såfremt en person ved anvendelse af denne forordning bliver omfattet af lovgivningen i en anden medlemsstat end den, hvis lovgivning han var omfattet af i henhold til afsnit II i forordning (EØF) nr. 1408/71, er denne person fortsat omfattet af sidstnævnte lovgivning, så længe den hidtil gældende situation ikke ændres, medmindre han anmoder om at være omfattet af den lovgivning, der gælder i henhold til denne forordning. Hvis anmodningen er indgivet til den kompetente institution i den medlemsstat, hvis lovgivning gælder i henhold til denne forordning, inden udløbet af tre måneder efter datoen for denne forordnings anvendelse, er den pågældende omfattet af denne lovgivning fra samme dato. Hvis anmodningen er indgivet efter udløbet af denne frist, er den pågældende omfattet af den nye lovgivning fra den første dag i den følgende måned.
9. Artikel 55 finder udelukkende anvendelse på pensionsydelse, der på datoen for nærværende forordnings anvendelse ikke er omfattet af artikel 46c i forordning (EØF) nr. 1408/71.
10. Bestemmelserne i artikel 65, stk. 2, andet punktum og stk. 3, andet punktum, gælder for Luxembourg senest to år efter datoen for denne forordnings anvendelse.
11. Medlemsstaterne sikrer, at der gives tilstrækkelig oplysning om de ændringer i rettigheder og pligter, der følger af denne forordning og gennemførelsesforordningen.

Artikel 88

Ajourføring af bilagene

Bilagene til denne forordning tages med regelmæssige mellemrum op til revision.

Artikel 89

Gennemførelsesforordning

De nærmere regler for denne forordnings gennemførelse fastsættes i en særskilt forordning.

Artikel 90

Ophævelse

1. Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 ophæves fra datoen for nærværende forordnings anvendelse.

Forordning (EØF) nr. 1408/71 forbliver dog i kraft, og dens retsvirkninger bevares med henblik på:

- a) Rådets forordning (EF) nr. 859/2003 af 14. maj 2003 om udvidelse af bestemmelserne i forordning (EØF) nr. 1408/71 og forordning (EØF) nr. 574/72 til at omfatte tredjelandsstatsborgere, der ikke allerede er dækket af disse bestemmelser udelukkende på grund af deres nationalitet¹, så længe denne forordning ikke er ophævet eller ændret

---

¹ EUT L 124 af 20.5.2003, s. 1.

-
- b) Rådets forordning (EØF) nr. 1661/85 af 13. juni 1985 om fastsættelse af tekniske tilpasninger til fællesskabsbestemmelserne om vandrende arbejdstageres sociale sikring for så vidt angår Grønland¹, så længe denne forordning ikke er ophævet eller ændret
- c) aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde² og aftalen mellem Det Europæiske Fællesskab og dets medlemsstater på den ene side og Det Schweiziske Forbund på den anden side om fri bevægelighed for personer³ samt andre aftaler, der indeholder en henvisning til forordning (EØF) nr. 1408/71, så længe disse aftaler ikke er blevet ændret som følge af nærværende forordning.
2. Henvisninger til forordning (EØF) nr. 1408/71 i Rådets direktiv 98/49/EF af 29. juni 1998 om beskyttelse af supplerende pensionsrettigheder for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende, der flytter inden for Fællesskabet⁴, forstås som henvisninger til nærværende forordning.

---

¹ EFT L 160 af 20.6.1985, s. 7.

² EFT L 1 af 3.1.1994, s. 1.

³ EFT L 114 af 30.4.2002, s. 6. Senest ændret ved afgørelse nr. 2/2003 truffet af Det Blandede Udvalg EU-Schweiz (EUT L 187 af 26.7.2003, s. 55).

⁴ EFT L 209 af 25.7.1998, s. 46.

Artikel 91

Ikrafttrædelse

Denne forordning træder i kraft tyve dage efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende.

Den finder anvendelse fra datoen for gennemførelsesforordningens ikrafttræden.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Strasbourg, den 29.4.2004.

På Europa-Parlamentets vegne

P. COX

Formand

På Rådets vegne

McDOWELL

Formand

BILAG I

Forskud på underholdsbidrag, særlige fødsels- og adoptionsydelse
(artikel 1, litra z)

I. Forskud på underholdsbidrag

A. BELGIEN

Forskud på underholdsbidrag omhandlet i loven af 21. februar 2003, der inden for rammerne af SPF Finances opretter en tjeneste for administration af underholdskrav

B. DANMARK

Forskud på børnebidrag fastlagt i lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, der er konsolideret ved lovbekendtgørelse nr. 765 af 11. september 2002

C. TYSKLAND

Forskud på underholdsbidrag i henhold til den tyske lov om forskud på underholdsbidrag (Unterhaltsvorschussgesetz) af 23. juli 1979

D. FRANKRIG

Familiebidrag betalt til et barn, hvis ene eller begge forældre er i mora eller ude af stand til at opfylde deres underholdsforpligtelser, eller betaling af underholdsbidrag fastlagt ved en retsafgørelse

E. ØSTRIG

Forskud på underholdsbidrag i henhold til lov om forskudsvis udbetaling af bidrag til børns underhold (Unterhaltsvorschussgesetz 1985 - UVG)

F. PORTUGAL

Forskud på underholdsbidrag (lov nr. 75/98, 19. november, om sikring af underhold til mindreårige)

G. FINLAND

Underholdsbidrag i henhold til lov om sikring af børnebidrag (671/1998)

H. SVERIGE

Underholdsbidrag i henhold til lov om underholdsydelse (1996: 1030)

II. Særlige fødsels- og adoptionsydelse

A. BELGIEN

Fødselsydelse og adoptionsydelse

B. SPANIEN

Én betaling af ydelse ved barnefødsel

C. FRANKRIG

Fødsels- eller adoptionsydelse som del af "ydelse ved ankomst af små børn" ("prestations d'accueil au jeune enfant")

D. LUXEMBOURG

Ydelse før fødsel

Ydelse ved fødsel

F. FINLAND

Barselspakke, fast beløb ved barsel og bistand i form af et fast beløb, der skal udligne omkostningerne ved international adoption i henhold til lov om barselsydelse.

BILAG II

Bestemmelser i overenskomster som er gældende, og som alt efter omstændighederne er begrænset til de personer, der er dækket af disse bestemmelser

(Artikel 8, stk. 1)

Indholdet af dette bilag fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med traktaten snarest muligt og senest inden den i artikel 91 nævnte dato for anvendelsen af denne forordning.

BILAG III

Begrænsning af ret til naturaliseringer for en grænsearbejders familiemedlemmer

(Artikel 18, stk. 2)

DANMARK

SPANIEN

IRLAND

NEDERLANDENE

FINLAND

SVERIGE

DET FORENEDE KONGERIGE

BILAG IV

Flere rettigheder for pensionister, der vender tilbage til den kompetente medlemsstat

(Artikel 27, stk. 2)

BELGIEN

TYSKLAND

GRÆKENLAND

SPANIEN

FRANKRIG

ITALIEN

LUXEMBOURG

ØSTRIG

SVERIGE

BILAG V

Flere rettigheder for tidligere grænsearbejdere, der vender tilbage til den medlemsstat, hvor de tidligere udøvede deres lønnede eller selvstændige virksomhed (finder kun anvendelse, hvis den medlemsstat, hvor den kompetente institution, der er ansvarlig for udgifterne til de naturalydelse, der ydes pensionisten i hans bopælsland, er beliggende, også er opført på listen)

(Artikel 28, stk. 2)

BELGIEN

TYSKLAND

SPANIEN

FRANKRIG

LUXEMBOURG

ØSTRIG

PORTUGAL

BILAG VI

Udpegning af type A-lovgivning, der skal nyde godt af den særlige koordinering

(Artikel 44, stk. 1)

A. GRÆKENLAND

Lovgivning vedrørende landbrugets forsikringsordning (OGA) i henhold til lov nr. 4169/1961

B. IRLAND

Del II, kapitel 15, i Social Welfare (Consolidation) Act, 1993

C. FINLAND

Invalidepension fastlagt i henhold til lov om nationale pensioner af 8. juni 1956 og ydet i henhold til overgangsbestemmelserne i lov om nationale pensioner (547/93)

Nationale pensioner til personer, der er handicappede eller bliver handicappet i en ung alder (lov om nationale pensioner (547/93)

D. SVERIGE

Indkomstafhængige ydelser ved sygdom og erstatning ved sygdom (lov 1962:381 som ændret ved lov 2001:489)

E. DET FORENEDE KONGERIGE

a) Storbritannien

Del 30A, stk. 5, del 40, 41 og 68 i Contributions and Benefits Act 1992.

b) Nordirland

Del 30A, stk. 5, 40, 41 og 68 i Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992.

BILAG VII

OVERENSSTEMMELSE MELLEM LOVGIVNINGEN I MEDLEMSSTATERNE OM
KRITERIERNE I FORBINDELSE MED INVALIDITETSGRAD

(Artikel 46, stk. 3, i forordningen)

BELGIEN

Medlemsstater	Ordninger administreret af medlemsstaternes institutioner, der har truffet afgørelse om anerkendelse af invaliditetsgraden	Ordninger administreret af belgiske institutioner, for hvilke afgørelsen er bindende i tilfælde af overensstemmelse				
		Almindelig ordning	Ordning for minearbejdere		Ordning for søfolk	Ossom
			Almindelig invaliditet	Erhvervsudygtighed		
FRANKRIG	1. Generel ordning:					
	– Gruppe III (plejetilfælde)	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– Gruppe II	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– Gruppe I	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	2. Ordning for landbruget					
	– Fuld almindelig invaliditet	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– 2/3 almindelig invaliditet	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– Plejetilfælde	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	3. Ordning for minearbejdere:					
	– Partiel, almindelig invaliditet	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– Plejetilfælde	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– Erhvervsudygtighed	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
4. Ordning for minearbejdere:						
– Almindelig invaliditet	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	
– Plejetilfælde	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	
– Erhvervsudygtighed	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	
ITALIEN	1. Almindelig ordning:					
	– Invaliditet (arbejdere)	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– Invaliditet (funktionærer)	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
2. Ordning for søfolk:						
– Utjenstedygtighed til søs	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	
LUXEMBOURG ⁽¹⁾	Invaliditet (arbejdere)	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	Invaliditet (funktionærer)	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse

⁽¹⁾ Angivelserne vedrørende overensstemmelse mellem på den ene side Luxembourg og på den anden side Frankrig og Belgien vil blive genstand for en fornyet teknisk undersøgelse, der vil tage hensyn til de ændringer, der er foretaget i den nationale luxembourgske lovgivning.

FRANKRIG

Medlemsstater	Ordninger administreret af medlemsstaternes institutioner, der har truffet afgørelse om anerkendelse af invaliditetsgraden	Ordninger administreret af franske institutioner, for hvilke afgørelsen er bindende i tilfælde af overensstemmelse											
		Almindelig ordning			Ordning for landbruget			Ordning for minearbejdere			Ordning for søfolk		
		Gruppe I	Gruppe II	Gruppe III Plejetilfælde	2/3 Invaliditet	Fuld invaliditet	Plejetil- fælde	2/3 almindelig invaliditet	Plejetil- fælde	Erhvervs- udygtighed	2/3 almindelig invaliditet	Fuld erhvervs- udygtighed	Plejetilfælde
BELGIEN	1. Almindelig ordning	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	2. Ordning for minearbejdere – partiel almindelig invaliditet	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– Erhvervsudygtighed	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse ⁽²⁾			
3. Ordning for søfolk	Overensstemmelse ⁽¹⁾	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse ⁽¹⁾	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse ⁽¹⁾	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
ITALIEN	1. Almindelig ordning – invaliditet (arbejdere)	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	– invaliditet (funktionærer)	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	2. Ordning for søfolk – Utjenstedygtighed til søs	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
LUXEMBOURG ⁽³⁾	Invaliditet (arbejdere)	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	Invaliditet (funktionærer)	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse

⁽¹⁾ For så vidt den invaliditet, der anerkendes af de belgiske institutioner, er almindelig invaliditet.

⁽²⁾ Kun hvis den belgiske institution har anerkendt, at arbejderen ikke kan klare arbejde under jorden eller på jorden.

⁽³⁾ Angivelserne vedrørende overensstemmelse mellem på den ene side Luxembourg og på den anden side Frankrig og Belgien vil blive genstand for en fornyet teknisk undersøgelse, der vil tage hensyn til de ændringer, der er foretaget i den nationale luxembourgske lovgivning.

ITALIEN

Medlemsstater	Ordninger administreret af medlemsstaternes institutioner, der har truffet afgørelse om anerkendelse af invaliditetsgraden	Ordninger administreret af italienske institutioner, for hvilke afgørelsen er bindende i tilfælde af overensstemmelse		
		Almindelig ordning		Søfolk, der er ude af stand til at sejle
		Arbejdere	Funktionærer	
BELGIEN	1. Almindelig ordning	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
	2. Ordning for minearbejdere – partiel almindelig invaliditet – erhvervsudygtighed	Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse
	3. Ordning for søfolk	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse
FRANKRIG	1. Almindelig ordning – Gruppe III (plejetilfælde) – Gruppe II – Gruppe I	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse
	2. Ordning for landbruget – fuld almindelig invaliditet – partiel general invaliditet – plejetilfælde	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse
	3. Ordning for minearbejdere – fuld almindelig invaliditet – plejetilfælde – erhvervsudygtighed	Overensstemmelse Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse
	4. Ordning for søfolk – partiel general invaliditet – plejetilfælde – erhvervsudygtighed	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse

LUXEMBOURG¹

Medlemsstater	Ordninger administreret af medlemsstaternes institutioner, der har truffet afgørelse om anerkendelse af invaliditetsgraden	Ordninger administreret af italienske institutioner, for hvilke afgørelsen er bindende i tilfælde af overensstemmelse		
		Invaliditet - arbejdere	Invaliditet - funktionærer	
BELGIEN	1. Almindelig ordning	Overensstemmelse	Overensstemmelse	
	2. Ordning for minearbejdere : - partiel almindelig invaliditet - Erhvervsudygtighed	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Ikke overensstemmelse Ikke overensstemmelse	
	3. Ordning for søfolk	Overensstemmelse ⁽¹⁾	Ikke overensstemmelse ⁽¹⁾	
FRANKRIG	1. Almindelig ordning : - Gruppe III (plejetilfælde) - Gruppe II - Gruppe I	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	
	2. Ordning for landbruget: - fuld almindelig invaliditet - 2/3 almindelig invaliditet - plejetilfælde	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	Overensstemmelse Overensstemmelse Overensstemmelse	
	3. Ordning for minearbejdere: - 2/3 almindelig invaliditet - plejetilfælde - fuld almindelig invaliditet	Overensstemmelse Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	
	4. Ordning for søfolk: - partiel almindelig invaliditet - plejetilfælde - erhvervsudygtighed	Overensstemmelse Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	Overensstemmelse Overensstemmelse Ikke overensstemmelse	
	(1) For så vidt den invaliditet, der anerkendes af de belgiske institutioner, er almindelig invaliditet.			

¹ Angivelserne vedrørende overensstemmelse mellem på den ene side Luxembourg og på den anden side Frankrig og Belgien vil blive genstand for en fornyet teknisk undersøgelse, der vil tage hensyn til de ændringer, der er foretaget i den nationale luxembourgske lovgivning.

BILAG VIII

Tilfælde, hvor den nationale ydelse er lig med eller højere end pro rata-ydelsen

(Artikel 52, stk. 4)

A. DANMARK

Alle pensionsansøgninger nævnt i lov om social pension med undtagelse af pensioner nævnt i bilag IX

B. FRANKRIG

Alle ansøgninger om pensions- eller efterladteydelse efter tillægspensionsordninger for lønmodtagere eller selvstændige med undtagelse af ansøgninger om alderspension eller efterladtepension under den supplerende pensionsordning for det flyvende personale inden for civil luftfart

C. IRLAND

Alle ansøgninger om pension, (bidragspligtig) alderspension og (bidragspligtig) enke- og enkemandspension

D. NEDERLANDENE

I tilfælde af at en person har ret til pension i medfør af Nederlandenes lov om almindelig alderdomsforsikring (AOW)

E. PORTUGAL

Invalide-, alders og efterladtepensionsansøgninger bortset fra de tilfælde, hvor de samlede forsikringsperioder tilbagelagt under mere end en medlemsstats lovgivning svarer til eller overstiger 21 kalenderår, de nationale forsikringsperioder svarer til eller ligger under 20 år, og beregningen foretages i henhold til artikel 11 i lovdekret nr. 35/2002, 19. februar, der fastlægger reglerne for fastsættelsen af pensionsbeløbet. I sådanne tilfælde kan det beløb, der følger af pro rata-beregningen, ved anvendelsen af mere gunstige satser for pensionsbidraget være højere end det, der følger af den uafhængige beregning

F. SVERIGE

Indkomstafhængig alderspension (lov 1998:674), indkomstafhængig efterladtepension i form af "omställningspension" og børnepension, når døden indtraf inden 1. januar 2003, og enkepension (lov 2000:461 og lov 2000:462)

G. DET FORENEDE KONGERIGE

Alle ansøgninger om alderspension, enkepension og erstatning for tab, der fastsættes i medfør af bestemmelserne i Afsnit III, kapitel 5 i forordningen med undtagelse af dem, for hvilke

- a) i løbet af et skatteår, der begynder den 6. april 1975 eller derefter
    - i) den berørte part havde tilbagelagt forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperiode i henhold til Det Forenede Kongeriges og en anden medlemsstats lovgivning, og
    - ii) en (eller flere) af de under i) nævnte skatteår ikke blev anset for at være et kvalificerende år efter Det Forenede Kongeriges lovgivning

  - b) der vil blive taget hensyn til forsikringsperioder tilbagelagt i henhold til gældende lovgivning i Det Forenede Kongerige for perioderne inden 5. juli 1948 med henblik på anvendelsen af bestemmelserne i artikel 52, stk. 1, litra b), i forordningen ved at anvende forsikrings-, beskæftigelses- eller bopælsperioder efter lovgivningen i en anden medlemsstat.
-

BILAG IX

Ydelser og aftaler, der giver mulighed for anvendelse af artikel 54

I. Ydelser nævnt i artikel 54, stk. 2, litra a), i forordningen, hvis størrelse er uafhængig af forsikrings- eller bopælsperiodernes længde

A. BELGIEN

Ydelser i forbindelse med om den almindelige invalideordning, den særlige invalideordning for minearbejdere og den særlige ordning for søfolk i handelsflåden.

Ydelser i forbindelse med forsikring af selvstændige erhvervsdrivende mod uarbejdsdygtighed.

Ydelser i forbindelse med invalidepension under den oversøiske sociale sikringsordning og invalideordningen for tidligere ansatte i Belgisk Congo og Rwanda-Urundi

B. DANMARK

Fuld dansk folkepension, som opnås efter ti års bopæl, af personer, som har fået tilkendt pension med virkning fra senest den 1. oktober 1989

C. GRÆKENLAND

Ydelser i medfør af lov nr. 4169/1961 bestemmelser vedrørende landbrugets forsikringsordning (OGA)

D. SPANIEN

Efterladtepensioner, der tilkendes efter den almindelige ordning, med undtagelse af den særlige ordning for tjenestemænd

E. FRANKRIG

Invalidepension i den almindelige sociale sikringsordning eller i ordningen for beskæftigede i landbruget

Invalidepensionen til efterlevende ægtefælle i den almindelige sociale sikringsordning eller i ordningen for beskæftigede i landbruget, når den beregnes på grundlag af en afdød ægtefælles invalidepension, der er fastsat i medfør af artikel 52, stk. 1, litra a)

F. IRLAND

Type A-invalidepension

G. NEDERLANDENE

Lov af 18. februar 1966 om invalideforsikring for arbejdstagere, som ændret (WAO)

Lov af 24. april 1997 om invalideforsikring for selvstændige erhvervsdrivende, som ændret (WAZ)

Lov af 21. december 1995 om almindelig efterladteforsikring (ANW)

H. FINLAND

Nationale pensioner til personer, der er født handicappede eller bliver handicappet i en ung alder (lov om nationale pensioner 547/93)

Nationale pensioner fastlagt efter lov om national pension af 8. juni 1956 og tilkendt efter overgangsbestemmelserne i lov om national pension (547/93)

Supplerende børnepension i overensstemmelse med lov om efterladtepension af 17. januar 1969

I. SVERIGE

Indkomstafhængig efterladtepension i form af børnepension og "omstillingspension", når døden indtraf den 1. januar 2003 eller senere, når afdøde var født i 1938 eller senere (lov 2000:461)

II. De i forordningens artikel 54, stk. 2, litra b), omhandlede ydelser, hvis størrelse afhænger af en fiktiv periode, der anses for tilbagelagt mellem tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden og et senere tidspunkt:

A. TYSKLAND

Invalide- og efterladtepensioner, i forbindelse med hvilke der tages hensyn til en tillægsperiode

Alderspensioner, i forbindelse med hvilke der tages hensyn til en allerede optjent tillægsperiode

B. SPANIEN

Alderspensioner eller pensioner på grund af permanent handicap (invaliditet) i den særlige ordning for tjenestemænd under afsnit I i den konsoliderede tekst til loven om statspensioner, hvis ydelsesmodtageren på tidspunktet for forsikringsbegivenhedens indtræden var aktiv tjenestemand eller blev behandlet som sådan; efterladtepension (efterlevende ægtefælle og børn, der har mistet begge forældre eller en af dem, og forældre, der har mistet et barn) i medfør af afsnit I i den konsoliderede tekst til loven om statspensioner, hvis tjenestemanden på tidspunktet for dødens indtræden var aktiv eller blev behandlet som sådan

C. ITALIEN

De italienske uarbejdsdygtighedspensioner (inabilità)

D. LUXEMBOURG

Invalide- og efterladtepensioner

E. FINLAND

Erhvervspensioner, i forbindelse med hvilke der tages hensyn til fremtidige perioder i henhold til den nationale lovgivning

F. SVERIGE

Sygdomsydelse og erstatning ved sygdom i form af garantiydelse (lov 1962:381)

Efterladtepension beregnet på grundlag af antaget forsikringsperiode (lov 2000:461 og 2000:462)

Alderspension i form af en garanteret pension beregnet på grundlag af antagede perioder, der er medregnet tidligere (lov 1998:702)

III. De i forordningens artikel 54, stk. 2, litra b), nr. i), omhandlede aftaler om ikke at medregne samme fiktive periode to eller flere gange

Overenskomst om social sikring af 28. april 1997 mellem Finland og Forbundsrepublikken Tyskland.

Overenskomst om social sikring af 10. november 2000 mellem Finland og Storhertugdømmet Luxembourg.

Den nordiske konvention om social sikring af 15. juni 1992

BILAG X

Særlige ikke-bidragspligtige kontantydelse

(Artikel 70, stk. 2, litra c)

Indholdet af dette bilag fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med traktaten snarest muligt og senest inden den i artikel 91 nævnte dato for anvendelsen af denne forordning.

BILAG XI

Særlige bestemmelser for anvendelsen af medlemsstaternes lovgivning
(Artikel 51, stk. 3, artikel 56, stk. 1, og artikel 83)

Indholdet af dette bilag fastlægges af Europa-Parlamentet og Rådet i overensstemmelse med traktaten snarest muligt og senest inden den i artikel 91 nævnte dato for anvendelsen af denne forordning.
